

Pasaule tīmeklī

Mācību līdzeklis 5.-9. klases skolēniem

Izdevējs: Latvijas Interneta asociācijas „Net-Safe Latvia”

Drošāka interneta centrs

Autori: Vineta Vaivade, Liene Valdmane

Konsultante: Gundega Ozola

Grafiskais noformējums: Elīna Šulca

Ar Eiropas Komisijas un Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrijas līdzfinansējumu

Līdzfinansējusi Eiropas Savienība

Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Metodiskas rekomendācijas skolotājam

IEVADS

„Pasaule tīmeklī” ir starpdisciplinārs interaktīvs mācību līdzeklis skolēna medijpratības (prasmē uztvert, saprast, strukturēt, analizēt un radīt savus mediju vēstījumus) pilnveidei pamatskolā.

Vienlaicīgi mācību līdzeklis palīdz apgūt:

- kritiskās domāšanas prasmes,
- mācību prasmes,
- lasīšanas un rakstīšanas prasmes,
- diskutēšanas un argumentēšanas prasmes,
- sadarbības prasmes.

Medijpratība ir starpdisciplināra kompetence, tāpēc mācību līdzeklis ir veidots tā, lai tas būtu izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās, bioloģijā, vēsturē, ģeogrāfijā, latviešu un citās valodās, literatūrā. Mācību materiālu var izmantot arī klases stundās.

Izveidotos mācību uzdevumus var gan izmantot tieši, gan piemērot tos savam mācību priekšmetam, gan arī izmantot tikai uzdevuma ideju.

Mācību līdzeklis ir veidots trīs daļās, un katrai daļai ir trīs apakšnodaļas.

1. ESAM TĪMEKLĪ.

- 1.1. Ko mēs tinam tīmeklī?
- 1.2. Spogulis tīmeklī.
- 1.3. 10 zelta likumi.

2. ES MEKLĒJU TĪMEKLĪ...

- 2.1. Tik daudz visa kā! Nojukt var, ja...
- 2.2. Kam ticēt un kam neticēt?
- 2.3. Ko darīt ar visu to...?

3. PING PONG TĪMEKLĪ.

- 3.1. Spied *Patik!*
- 3.2. <3.
- 3.3. Es zinu, bet vai tas ir jāzina citiem?

Metodiskas rekomendācijas skolotājam

PĀRSKATS PAR UZDEVUMIEM

1. ESAM TĪMEKLĪ

1. nodaļā skolēni aktualizēs savu viedokli un pilnveidos to, analizējot sabiedrībā valdošos uzskatus par internetu, tā radītajām pārmaiņām, izvērtējot dažādu paaudžu viedokļu atšķirību par minēto jautājumu. Šajā nodaļā atbilstoši vecumposmam tiek akcentēti divi problēmjautājumi – virtuālā identitāte un uzvedība internetā. Runājot par internetu un sociālajiem medijiem, bieži tiek diskutēts par interneta radīto iespēju mainīt savu identitāti, izveidojot sev vēlamu, virtuālu identitāti un darbojoties ar to internetā. Vai tas nodara ļaunumu vai – tieši otrādi – ļauj cilvēkam nejusties vientuļam, atstumtam? Kā noskaidrot, vai 13 gadīgais Jānis tiešām ir tas, par ko uzdodas? Šīs prasmes nodaļā tiks mērķtiecīgi attīstītas ar praktisku uzdevumu un spēļu palīdzību. Taču ne mazāk būtiski, kā pārliecināties par savu sarunu biedru, ir domāt par savu uzvedību internetā, apzinoties, ka internets nav anonīma vide, kurā nedarbojas ierastās pieklājības normas. Skolēni radīs Zelta uzvedības likumu, tādējādi izsakot savu viedokli un paužot attieksmi par šiem jautājumiem.

Apakšnodaļa	Uzdevumi	Mērķis/metodiskie paņēmieni	Komentāri/metodiski norādījumi/papildinformācija
1.1. KO MĒS TINAM TĪMEKLĪ?	1. uzdevums	Uzdevums sekmē sava viedokļa veidošanos un pilnveido izpratni par problēmjautājumu. Skolēns mācās dažādi iegūt informāciju: apzinās savu pieredzi, aptaujā un iegūst citu pieredzi, izmanto interneta resursus.	Papildu iespēja pārrunāt, kuri informācijas veidi skolēnam likās vislabākie, kādas ir katra informācijas iegūšanas veida priekšrocības un trūkumi. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.
	2. uzdevums	Uzdevums sekmē sava viedokļa veidošanos un pilnveido izpratni par problēmjautājumu, rosina izteikt savus argumentus un viedokli. Ļauj iepazīt dažādus viedokļus, izprast to cēloņus un sekas. Aptaujāšana. Informācijas strukturēšana.	Atvērts uzdevums. Ir iespējams veidot pārrunas, diskusiju. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.
1.2. SPOGULIS TĪMEKLĪ	3. uzdevums	Uzdevums sekmē izpratnes veidošanos par virtuālās identitātes problēmām, savas pieredzes aktualizēšanu un jaunas pieredzes veidošanos. Mudina aizdomāties par drošību internetā, cilvēku rīcību un tās sekām. Darbs ar tekstu. Informācijas strukturēšana <i>domu zirneklī</i> un tabulā. Savstarpējs vērtējums.	Ir iespējams novērtēt ne tikai citam citu, bet arī savu darbu. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.

Metodiskas rekomendācijas skolotājam

1.2. SPOGULIS TĪMEKLĪ	4. uzdevums	Uzdevums pilnveido izpratni par virtuālo identitāti. Skolēns praktiskā darbībā vingrinās izprast citu nolūkus un mērķus, dalīties ar savu pieredzi un izvērtēt savus un citu viedokļus. Spēle. Situācijas analīze. Praktiskajā darbībā balstītas pieredzes apkopošana.	Skolotājs var rosināt skolēnus izteikt pārdomas, kādas jaunas zināšanas vai kāda jauna pieredze iegūta. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.
1.3. 10 ZELTA LIKUMI	5. uzdevums	Uzdevums sekmē izpratni par <i>sadzīvošanas</i> nosacījumiem tīmeklī. Skolēns mācās argumentēt, analizēt emocijas. Emociju termometrs. Argumentācija.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.
	6. uzdevums	Uzdevums aktualizē zināšanas par drošību un uzvedību internetā, kritiski izvērtē dažādas situācijas, rada savu vēstījumu.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.

Metodiskas rekomendācijas skolotājam

2. ES MEKLĒJU TĪMEKLĪ...

Darbs ar informāciju ir viena no mācīšanās prasmēm. Laikmetā, kas tiek raksturots kā informācijas laikmets, informācija nereti tiek uzskatīta par pašu galveno zināšanu avotu, aizmirstot, ka tikai mērķtiecīgi atlasīta, strukturēta, izvērtēta informācija savienojumā ar iepriekšējo pieredzi rada jaunas zināšanas, prasmes, pašpieredzi.

Tāpēc ir svarīgi, pirmkārt, iemācīties meklēt informāciju un orientēties lielā informācijas daudzumā, otrkārt, izvērtēt tās drošumu un ticamību, treškārt, pilnveidot informācijas strukturēšanas un plānošanas prasmes.

2. nodaļas uzdevumi sniedz iespēju visos mācību priekšmetos pilnveidot skolēna prasmi strādāt ar informāciju, nodrošinot kopveselu mācību procesu.

Apakšnodaļa	Uzdevumi	Mērķis/metodiskie paņēmieni	Komentāri/metodiski norādījumi/papildinformācija
2.1. TĪK DAUDZ VISA KĀ! NOJUKT VAR, JA...	7. uzdevums	Uzdevums sekmē skolēna pieredzes apzināšanos konkrētajā jautājumā un sava viedokļa formulēšanu. Diskusija mazā grupā. Prezentācija.	Ieteicams mācību priekšmetu skolotājiem vienoties par PPT izveides nosacījumiem. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.
	8. uzdevums	Ievads sarunai par problēmām, meklējot informāciju internetā, skolēna pieredzes izzināšana. Jautājumi un atbildes.	Ieteicams izteiktos viedokļus un atzinumus fiksēt redzamā vietā, lai mācību procesa laikā varētu pie tiem atgriezties un atkārtoti pārrunāt. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos. Papildliteratūra skolotājam http://www.latvijapasaule.lv/uploads//Darbs_ar_Interneta_meklesanas_rikiem_BING.pdf http://www.google.lv/intl/lv/insidesearch/tipstricks/all.html
	9. uzdevums	Ievads tematā, lai izzinātu skolēna pieredzi un attieksmi pret konkrēto jautājumu. Darbs ar tekstu. Sava viedokļa izteikšana.	Skolotājs var sameklēt citus līdzīgus pētījumus. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.

Metodiskas rekomendācijas skolotājam

<p>2.1. TĪK DAUDZ VISA KĀ! NOJUKT VAR, JA...</p>	<p>10. uzdevums</p>	<p>Uzdevums sekmē skolēnu ieinteresētību un pilnveido prasmes praktiski meklēt informāciju. Spēle.</p>	<p>Skolēni paši var domāt jautājumus un sacensties viens ar otru vai arī pa grupām. Skolotājs šo spēli var izmantot, piemēram, jaunās vielas apguvē, dodot skolēniem uzdevumus atrast jauno jēdzienu skaidrojumus. Pēc uzdevuma izpildes svarīgi ir pārrunāt, kā skolēni ir veikuši uzdevumu, kādas stratēģijas izmantojuši. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, sameklējot un izmantojot katram mācību priekšmetam atbilstošus jautājumus.</p>
<p>2.2. KAM TICĒT UN KAM NETICĒT?</p>	<p>11. uzdevums</p>	<p>Uzdevums sekmē iedziļināšanos tematā – informācijas drošums un ticamība, sekmē reālajā darbībā balstītu pieredzes veidošanos, pilnveido kritiskās domāšanas prasmes. Praktisks darbs. Situācijas analīze.</p>	<p>Uzdevums izmantojams bioloģijas stundā. Iespējams izmantot arī citos mācību priekšmetos, izveidojot līdzīga satura uzdevumus atbilstoši mācību priekšmeta saturam.</p>
	<p>12. uzdevums</p>	<p>Uzdevums pilnveido izpratni par informācijas drošumu un ticamību, sekmē reālajā darbībā balstītu pieredzes veidošanos, pilnveido kritiskās domāšanas prasmes. Praktisks darbs. Sava viedokļa izteikšana.</p>	<p>Pēc uzdevumu veikšanas skolotājam jāuzsver, ka arī zināšanas par noteiktu jomu, informētība par notiekošajiem procesiem palīdz novērtēt informācijas ticamību. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos. Uzdevums izmantojams visās stundās.</p>
	<p>13. uzdevums</p>	<p>Uzdevums pilnveido izpratni par informācijas drošumu un ticamību, sekmē reālajā darbībā balstītu pieredzes veidošanos, pilnveido kritiskās domāšanas prasmes, tostarp argumentēšanas prasmes. Praktisks darbs. Argumentācija.</p>	<p>Ar skolēniem vajadzētu runāt par manipulēšanu ar cilvēku, izmantojot emocionālos argumentus. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.</p>
	<p>14. uzdevums</p>	<p>Uzdevums pilnveido izpratni par informācijas drošumu un ticamību, sekmē reālajā darbībā balstītu pieredzes veidošanos, pilnveido kritiskās domāšanas prasmes, meklējot argumentus un pretargumentus. Praktisks darbs. Viedokļa izteikšana. Diskusija.</p>	<p>Skolēni var meklēt piemērus katram nosacījumam. Piemērus var dot arī skolotājs. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.</p>

Metodiskas rekomendācijas skolotājam

<p>2.2. KAM TICĒT UN KAM NETICĒT?</p>	15. uzdevums	<p>Uzdevums sekmē izpratni par ticamas informācijas nosacījumiem, pilnveido kritiskās domāšanas prasmes, meklējot argumentus un pretargumentus. Praktisks darbs. Viedokļa izteikšana. Diskusija.</p>	<p>Var izmantot arī citus interneta resursus. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.</p>
	16. uzdevums	<p>Uzdevums sekmē izpratni par ticamas un drošas informācijas nosacījumiem, pilnveido kritiskās domāšanas prasmes, meklējot argumentus un pretargumentus. Darbs ar tekstu. Informācijas analīze.</p>	<p>Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.</p>
	17. uzdevums	<p>Uzdevums sekmē izpratni par ticamas un drošas informācijas nosacījumiem, pilnveido kritiskās domāšanas prasmes, pilnveido prasmes meklēt informāciju internetā. Praktisks darbs ar vārda nozīmēm. Informācijas analīze.</p>	<p>Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, sameklējot jēdzienus atbilstoši mācību priekšmeta saturam.</p>
	18. uzdevums	<p>Uzdevums sekmē izpratni par ticamas informācijas nosacījumiem, pilnveido kritiskās domāšanas prasmes, meklējot argumentus un pretargumentus. Praktisks darbs. Informācijas meklēšana un analīze.</p>	<p>Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.</p>
<p>2.3. KO DARĪT AR VISU TO...?</p>	19. uzdevums	<p>Uzdevums nostiprina zināšanas par informācijas strukturēšanas veidiem, pilnveido prasmi strādāt ar tekstu un informēt par izlasīto. Darbs ar tekstu. Stāstījums. Kooperatīvā mācīšanās.</p>	<p>Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos. Skolotāja vadībā skolēni var veidot teksta strukturēšanas paņēmieni raksturojumu.</p> <p>KOOPERATĪVĀS mācības ir viens no interaktīvās mācīšanās veidiem grupās, kad darbs ir plānots un organizēts tā, lai, savstarpēji mācot viens otru un daloties pieredzē viens ar otru, apgūtu gan akadēmiskās zināšanas, gan sociālās prasmes.</p> <p>PAPILDLITERATŪRA SKOLOTĀJAM Roberts Fišers. „Mācīsim bērniem mācīties”. „RaKa”, 2005. Tonijs Bazens. „Efektīvas mācīšanās rokasgrāmata”. SIA „Jāņa Rozes apgāds”, 2008.</p>

Metodiskas rekomendācijas skolotājam

2.3. KO DARĪT AR VISU TO...?	20. uzdevums	<p>Uzdevums nostiprina zināšanas par informācijas strukturēšanas veidiem, pilnveido prasmi strukturēt informāciju, izmantojot domu karti un atbalsta vārdus.</p> <p>Praktisks darbs. Kooperatīvā mācīšanās.</p>	<p>Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos.</p> <p>DOMU KARTE ir tīklveida zīmējums, kurā uzglabā, sakārto un prioritāšu secībā saliek informāciju, izmantojot ATSLĒGVĀRDUS jeb atmiņu ierosinošos vārdus un ATTĒLUS. Katrs domu kartē iekļautais atmiņas ierosinātājs (atslēgvārds vai attēls) darbojas kā atslēga, ar kuras palīdzību tiek atvērtas durvis uz faktiem, idejām un informāciju. Grafiski ideju karte tiek attēlota kā diagramma, kurā galvenais atslēgvārds (kartes ideja vai temats) tiek savienots ar saistītiem jēdzieniem. Parasti domu kartei piemīt dinamiska forma un izkārtojums.</p> <p>skolai.daba.lv/proj_materiali/macibu_materiali/.../Graf_organizatori.ppt</p>
	21. uzdevums	<p>Uzdevums nostiprina zināšanas par informācijas strukturēšanas veidiem, pilnveido prasmi strukturēt informāciju, izmantojot vizuālo informāciju.</p> <p>Praktisks darbs. Kooperatīvā mācīšanās.</p>	<p>Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.</p>

Metodiskas rekomendācijas skolotājam

3. PING PONG TĪMEKLĪ

3. nodaļa akcentē mūsu uzvedību internetā atbildības kontekstā. Vai mēs paši radām kvalitatīvu saturu vai patērējam citu radīto? Kāda ir mūsu valoda internetā? Vai tiešām rakstītprasme un lasītprasme, tehnoloģijām attīstoties, ir apdraudēta? Vai visa informācija, kuru mēs atzīmējam ar *Patīk*, citiem ir svarīga? Šīs nodaļas uzdevums ir apzināties sociālo mediju daudzveidību, mūsu rīcību tajos un šīs rīcības jēgu.

Apakšnodaļa	Uzdevumi	Mērķis/metodiskie paņēmieni	Komentāri/metodiski norādījumi/papildinformācija
3.1. SPIED PATĪK!	22. uzdevums	Uzdevums sekmē skolēna prasmi izteikt viedokli un attieksmi pret sociālajiem tīkliem. Uzdevums sekmē vērtēšanas prasmi pilnveidi. Nepabeigto teikumu metode, diskusija grupā, sava viedokļa paušana.	Diskusiju karuselis tiek organizēts kā divu minūšu saruna pārī par dotu tematu. Skolēni sēž viens pret otru. Skolotājs pasaka sarunas tematu. Vienu minūti runā viens skolēns, otru minūti – otrs. Tad skolēni pārsēžas pulkstenrādītāja virzienā, lai mainītu sarunu biedru. Skolotājs pasaka nākamo tematu. Pēc katra temata var organizēt diskusijas.
	23. uzdevums	Uzdevums sekmē iedziļināšanos tematā un savas pieredzes aktualizēšanu, analizējot savu rīcību. Nepabeigto teikumu metode.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
	24. uzdevums	Uzdevums sekmē iedziļināšanos tematā un savas pieredzes aktualizēšanu un izpēti, kā arī ļauj iepazīt sociālo mediju daudzveidību un iespējas, apzināt savu aktivitāti un savas rīcības sekas. Domu zirneklis, izvērtēšana.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
	25. uzdevums	Uzdevums sekmē iedziļināšanos tematā un savas pieredzes aktualizēšanu un izpēti. Uzdevums rosina domāt par pieņemamu un nepieņemamu uzvedību sociālajos tīklos. Izvērtēšana. Darbs ar tekstu.	Skolotājs var rosināt izteikties par to, kas ir pieņemami un kas ir nepieņemami sociālajos tīklos. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
	26. uzdevums	Uzdevums sekmē personīgās pieredzes aktualizēšanu, cilvēku rīcības izpratni, māca saskatīt valodas saikni ar cilvēka personību. Darbs ar tekstu. Prezentācijas veidošana.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.

Metodiskas rekomendācijas skolotājam

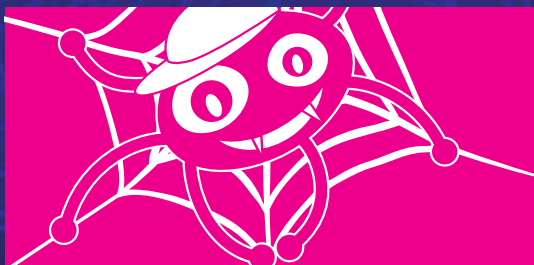
3.1. SPIED PATĪK!	27. uzdevums	Uzdevums sekmē sava viedokļa izteikšanu un pamatošanu, izvērtēšanu, veicina analīzes prasmes.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
	28. uzdevums	Uzdevums sekmē sava viedokļa izteikšanu un pamatošanu, izvērtēšanu, veicina analīzes prasmes, rosina domāt par sociālo tīklu nozīmību un vietu pusaudžu vidū.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
3.2. <3	29. uzdevums	Uzdevums sekmē sava viedokļa izteikšanu un pamatošanu, izvērtēšanu, veicina analīzes prasmes, rosina vērtēt savu un citu valodu interneta saziņā.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
	30. uzdevums	Uzdevums sekmē sava viedokļa izteikšanu un pamatošanu, izvērtēšanu, veicina analīzes prasmes, mudinot aizdomāties par valodas prasmi sociālo mediju kontekstā. Venna diagramma.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
	31. uzdevums	Uzdevums sekmē teksta izpratnes prasmes, prasmi izteikt viedokli. Uzdevums nostiprina jaunas zināšanas, aktualizē skolēna pieredzi. Darbs ar tekstu <i>piekrītu/nepiekrītu</i> . Eksperiments. Pētījums.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
	32. uzdevums	Uzdevums sekmē prasmi sazināties sociālajos tīklos, diskutēt, rosina domāt par ētikas normām, diskutējot sociālajos tīklos. Praktisks darbs. Lomu spēle. Situāciju analīze.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
	33. uzdevums	Uzdevums sekmē kritiskās domāšanas attīstību, prognozēšanas spēju, saskatot rīcības sekas. Lomu spēle. Rakstveida viedokļa izteikšana.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
	34. uzdevums	Uzdevums sekmē izpratni par tehnoloģiju ietekmi uz mācību procesu. Darbs ar tekstu. Rakstveida viedokļa izteikšana.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
	35. uzdevums	Uzdevums paplašina izpratni par medijos lietotās valodas ietekmi uz klasiskām vērtībām.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.

Metodiskas rekomendācijas skolotājam

3.3. ES ZINU, BET VAI TAS IR JĀZINA CITIEM?

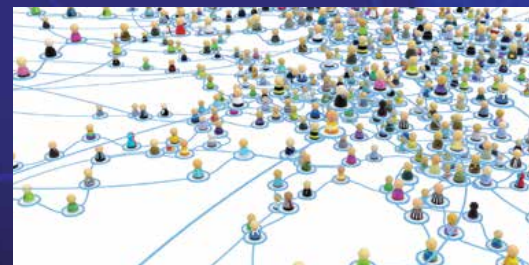
36. uzdevums	Uzdevums sekmē informācijas meklēšanas prasmes internetā, informācijas izvērtēšanas prasmes. Darbs ar tekstu. Grupēšana.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
37. uzdevums	Uzdevums sekmē personiskās pieredzes analīzi un jaunas pieredzes veidošanos, kritiskās domāšanas prasmes. Praktisks darbs.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
38. uzdevums	Uzdevums sekmē personiskās pieredzes veidošanos, pilnveido izpratni par saziņu sociālajos tīklos. Eksperimentēšana un situācijas analīze.	Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.
39. uzdevums	Uzdevums sekmē personiskās pieredzes analīzi un jaunas pieredzes veidošanos. Darbs ar tekstu.	Skolēni paši var meklēt pasakas, anekdotes, aforismus, kas, pēc viņu domām, atspoguļotu interneta izmantošanas problēmas. Uzdevums izmantojams visos mācību priekšmetos, īpaši sociālajās zinībās.

Esam tīmeklī

Ko mēs tinam tīmeklī?

14. lpp.

Spogulis tīmeklī

18. lpp.

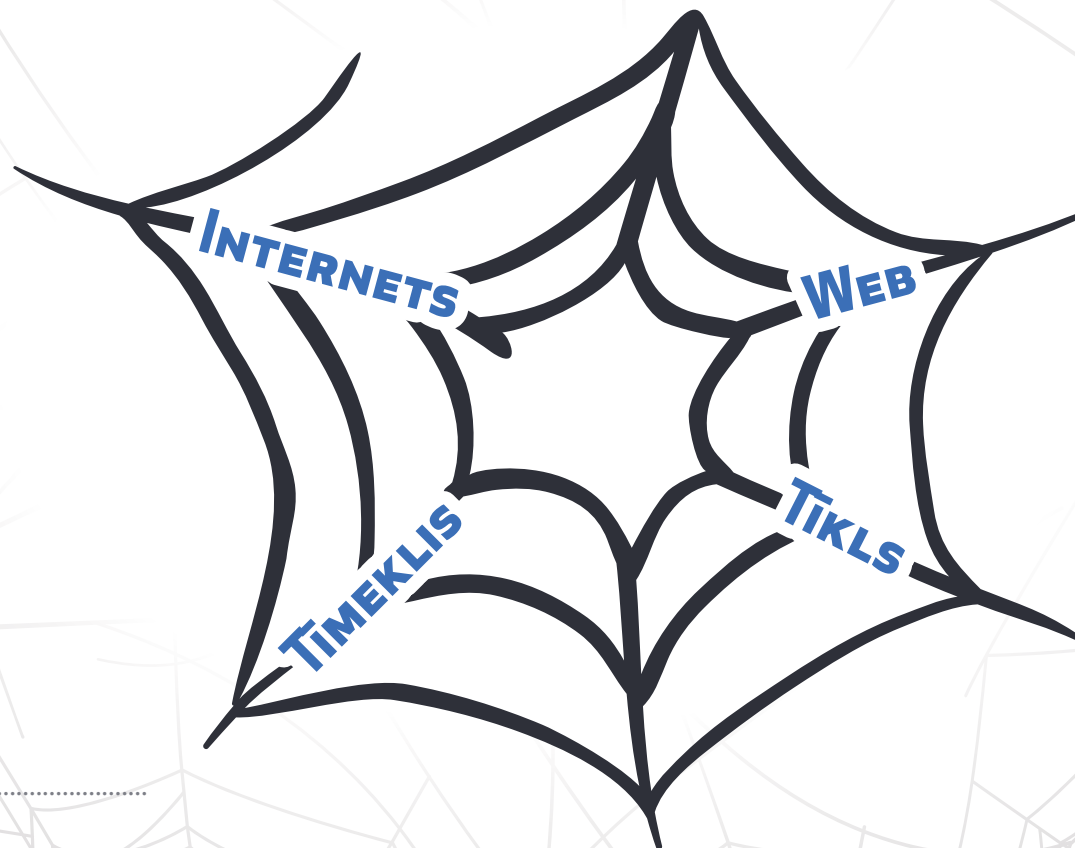
10 zelta likumi

29. lpp.

Ko mēs tinam tīmeklī?

Kā tu saproti šos vārdus? Uzraksti skaidrojumu!

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

Atrodi vārdu skaidrojumu internetā un papildini rakstīto!

Ko mēs tinam tīmeklī?

1. UZDEVUMS

1.1.

Aizpildiet vārdu režģi ar vārdiem, kuri visbiežāk tiek lietoti, runājot par interneta ietekmi mūsu dzīvē!
Izmantojiet interneta resursus vai aptaujājiet klasesbiedrus!

1.	2.	3.	4.	5.	6.
2.					
3.		ATKARĪBA			INFORMĀCIJA
4.					
5.			AGRESIJA		
6.					

Ko mēs tinām tīmeklī?

1.2.

Pirmais uzmettais skaitlis norāda kolonnu, otrais skaitlis – rindu.
Metiet kauliņu sešas reizes, lai uzzinātu trīs vārdus! Vārdus izrakstiet!

1.3. Iesaistiet vārdus teikumos tā, lai atspoguļotu sabiedrībā valdošo uzskatu par internetu!

Ko mēs tinam tīmeklī?

2. UZDEVUMS

2.1. Kāda būtu tava atbilde uz jautājumu, kā ir mainījusies pasaule, kopš tajā ir internets?

Noskaidro trīs dažādu paaudžu cilvēku viedokli par šo jautājumu! Kāpēc dažādu paaudžu cilvēkiem atbildes atšķiras?

2.2. Sagrupē interneta izraisītās pārmaiņas!

POZITĪVĀS PĀRMAIŅAS	NEGATĪVĀS PĀRMAIŅAS

Spogulis tīmeklī

3. UZDEVUMS

3.1. Lasi tekstu un uzraksti šā teksta virsrakstu!

Virtuālā identitāte ir tas, kā mēs izskatāmies un prezentējam sevi interneta vidē. Salīdzinot ar reālo dzīvi, virtuālā telpa mums dod lielāku brīvību identitātes veidošanā.

Daļa cilvēku virtuālajā vidē mēdz slēpt savu patieso personību. Tāpēc nedrīkst akli uzticēties visam, kas atrodams un rakstīts internetā. Nekādā gadījumā neticiet visam, ko jums stāsta skaistā meitene vai atlētiskais puisis, kas jūs ir uzrunājis internetā. Nedrīkst ticēt visam arī tad, ja puisis/meitene nosūta vairākas it kā savas fotogrāfijas. Ir vērts atcerēties – internetā ir miljoniem dažādu fotogrāfiju, ko ļaundari mēdz izmantot, lai iepazītos ar saviem potenciālajiem upuriem.

Ja kāds anonīms, virtuāls sarunu biedrs uzstājis ar jums satikties, draudējis, izteicis aizskarošas piezīmes vai seksuāla rakstura piedāvājumus, par to jāinformē portāla vadība, kā arī tiesību sargājošās iestādes.

Neizdzēsiet e-pastus vai sarakstes, kur kāds anonīms cilvēks draud, apvairo, seksuāli uzmācas vai citādi aizskar! Šie dati vēlāk var kalpot potenciālā varmākas atmaskošanai.

3.2. Padomā no savas pieredzes vai atrodi internetā vienu piemēru par tekstā izlasīto. Pastāsti to pārējiem!

Spogulis tīmeklī

3.3. Klausoties citu stāstījumā, aizpildi domu zirnekli!

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....

Spogulis tīmeklī

3.4.

Salīdziniet domu zirneklus un izvēlieties svarīgākos iemeslus, kāpēc cilvēki internetā uzdodas par citiem!
Grupējiet tos!

MELI, KAS NODARA CITIEM ĻAUNU	MĀNĪŠANĀS, LAI SAŅEMTU TRŪKSTOŠĀS SAJŪTAS	ĪZLIKŠANĀS PAR LABĀKU, SPORTISKĀKU, SKAISTĀKU U. TML.

Spogulis tīmeklī

3.5. Pastāstiet citiem par 3.4. uzdevumā paveikto! Izvērtējiet citu grupu darbu pēc šīs shēmas!

KRITĒRIJI	JĀ	NĒ
ES SAPRATU GALVENO IDEJU, KAS TIKA PAUSTA. TĀ BIJA:		
GRUPA SAVU VIEDOKLI PAMATOJA AR LABIEM PIEMĒRIEM. PIEMĒRAM, ...		
VIEDOKLIS TIKA IZSKAIDROTS SAPROTAMI.		
MAN PATIKA STĀSTĪJUMS, ES UZZINĀJU KO JAUNU, BIJA INTERESANTI.		

Spogulis tīmeklī

4. UZDEVUMS

4.1. Noskaties video un uzraksti, kas tevi uzrunāja visvairāk!

<https://www.youtube.com/watch?v=IUC50Fn8aa8&feature=youtu.be> (2:34 minūtes)

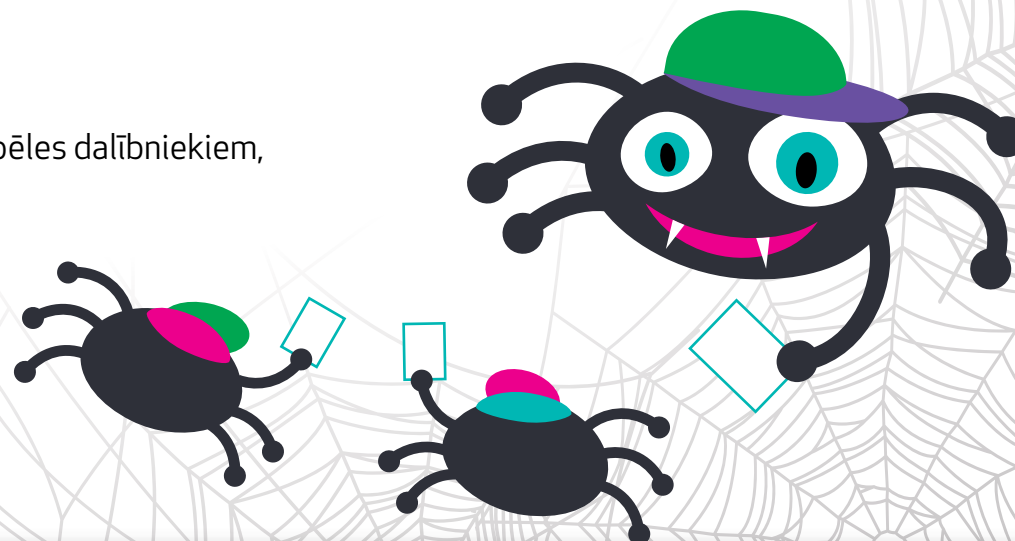
4.2. Spēlējiet spēli „10 jautājumi”!

STRĀDĀJIET
GRUPĀS!

Spēlē piedalās jauniets vai jauniets, kuram/-ai ir savs profils sociālajos tīklos, un 3 cilvēki, kuri raksta viņam/viņai. No šiem cilvēkiem viens nemelo, divi izliekas par citu cilvēku – melo. Profila īpašniekam ir iespēja uzdot 10 vienus un tos pašus jautājumus katram spēles dalībniekam, lai atmaskotu viltus personības.

- Katrs spēles dalībnieks izvelk kartīti.
- Profila īpašnieks nolasa informāciju par sevi.
- Profila īpašnieks uzdod 10 jautājumus pārējiem spēles dalībniekiem, lai noskaidrotu, kuri melo.

4.3. Pārrunājiet!

Spogulis tīmeklī

KOMPLEKTS NR. 1

PROFILA ĪPAŠNIEKS ANDRIS

15 gadi

Interesē futbols,
mūzika

Mācās Cēsīs

Viņam raksta Andrejs,
futbolists no Jelgavas,
15 gadi

VILTUS PERSONĪBA ANDREJS

Īstenībā tas ir Alberts

39 gadi

Dzīvo Liepājā
Bezdarbnieks

Patiesībā grib,
lai Andris atsūta viņam
savas bildes,
lai viņu varētu šantažēt

VILTUS PERSONĪBA ANDREJS

Īstenībā tas ir Jānis

12 gadi

Dzīvo Cēsīs, pazīst
Andri, apbrīno viņu

Patiesībā grib uzzināt
visu par Andri,
lai varētu lielīties citiem,
ka viņi ir draugi un atklāt
noslēpumus.

ĪSTAIS ANDREJS

Futbolists
no Jelgavas

15 gadi

Spogulis tīmeklī

KOMPLEKTS NR. 2

PROFILA ĪPAŠNIECE LINDA

13 gadi

Interesē mode,
piedalījusies dažās
modes skatēs, grib
būt modele

Mācās Rīgā

Viņai raksta modeļu
aģentūras menedžere
Anna

VILTUS PERSONĪBA ANNA

Īstenībā tas ir Mārcis

27 gadi

Biznesmenis

Patiesībā grib, lai viņa
draugi domā, ka viņš
draudzējas ar modelēm

VILTUS PERSONĪBA ANNA

Īstenībā tas ir Kārlis

13 gadi

Klasesbiedrs

Grib, lai Linda būtu
viņa meitene, bet dzīvē
kautrējas ar viņu runāt

ĪSTĀ ANNA

Modeļu aģentūras
menedžere,
kas meklē jaunas
modeles skatei

Spogulis tīmeklī

KOMPLEKTS Nr. 3

PROFILA ĪPAŠNIECE LEVA

14 gadi

Patīk fantazēt,
lasa daudz grāmatu,
nav komunikabla,
nav sportiska

Viņai raksta Jānis,
kurš grib draudzēties

VILTUS PERSONĪBA JĀNIS

Īstenībā tas ir
Armands
29 gadi

Tirgo notievēšanas
tabletes, grib tās
levai pārdot

VILTUS PERSONĪBA JĀNIS

Īstenībā tā ir Vita
Klasesbiedrene

Grib par levu uzzināt
slepenu informāciju,
lai varētu pēc tam
apsmiet klasē

ĪSTAIS JĀNIS

Klasesbiedrs

Viņam patīk
sarunāties ar levu,
apspriet izlasītās
grāmatas

Spogulis tīmeklī

4.4. Izveidojiet savus spēles komplektus un izspēlējiet!

KOMPLEKTS Nr. 4

--	--	--	--

Spogulis tīmeklī

KOMPLEKTS NR. 5

--	--	--	--

Spogulis tīmeklī

4.5. Uzrakstiet piecus padomus, kā internetā var noskaidrot, vai cilvēks izliekas par kādu citu vai mēnās par kādām savām īpašībām, pārspilē!

LABĀKAIS KONCERTS EVER. TĪE, KAS NEBIJA, DZĪVI IR PALAIDUŠI GARĀM!

BALLE LĪDZ RĪTAM!

ES VIŅU MĪLĒŠU MŪŽĪGI!

VISI SAKA, KA ESMU LĪDZĪGA SLAVENĪBAI X. TĀ IR?

TĀDA EKSKURSIJA!

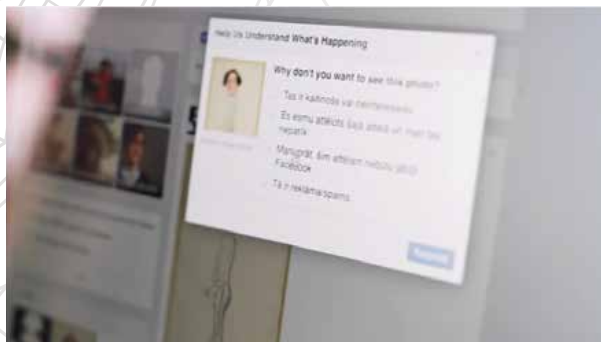

10 zelta likumi

5. UZDEVUMS

5.1. Noskaties video!

<https://www.youtube.com/watch?v=OvbNOHJ-7hl> (23:05 minūtes)

5.2. Klases telpas stūros ir izlikti apgalvojumi:

Apsmiešana ir tas pats, kas kritizēt otru, un visiem ir tiesības izteikt savas domas, arī negatīvās.

Apsmiešana ir joks, un nevajag to ļoti nopietni uztvert un pārdzīvot.

Apsmiešana ir lipīga. Viens pajoko, un citi līdzī, kaut gan varbūt pat tā nedomā.

Es iestājos pret apsmiešanu gan dzīvē, gan internetā!

Nostājies pie tā apgalvojuma, kuram piekrīti!

5.3.

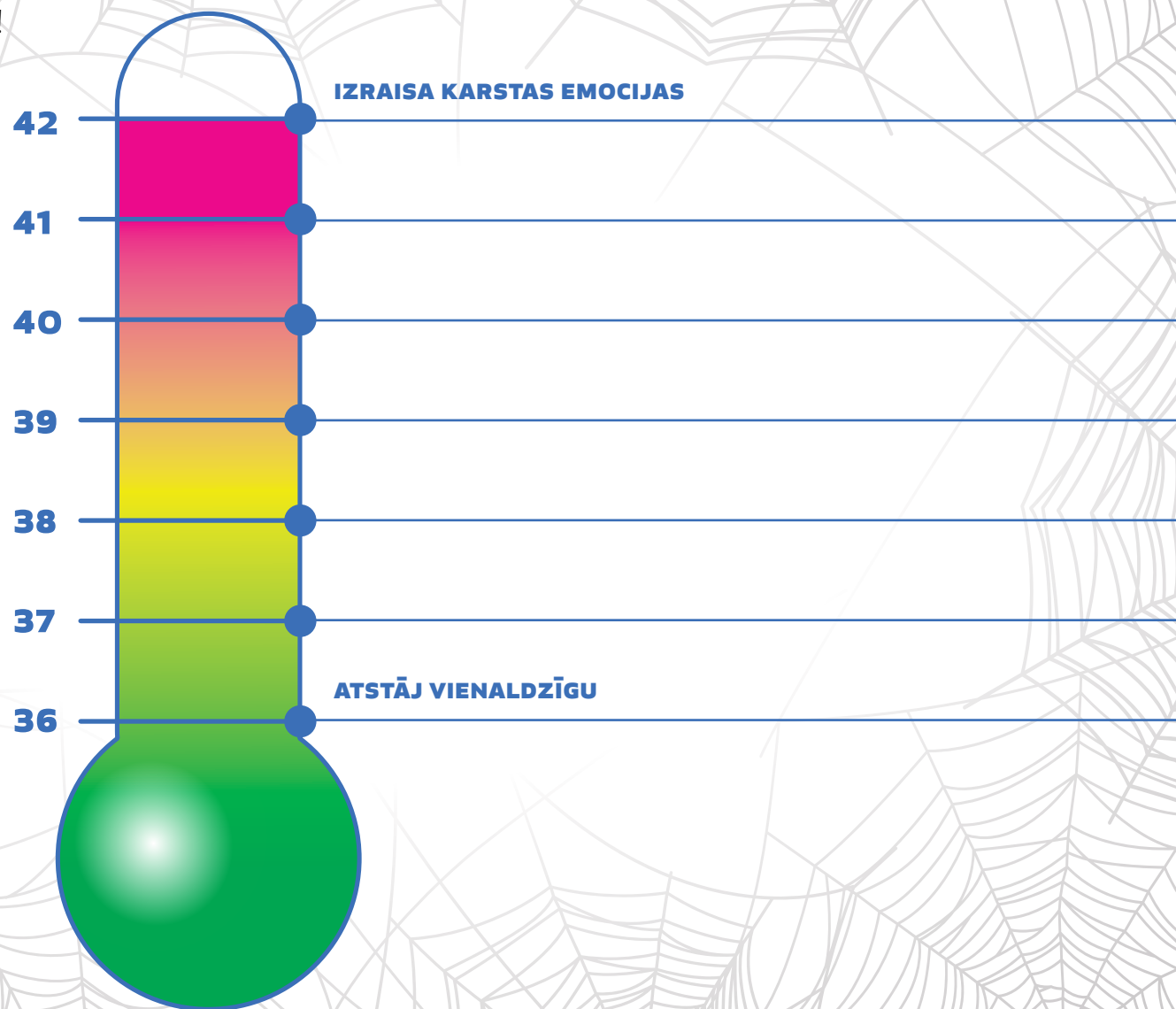

STRĀDĀJIET
GRUPĀS!

Strādā grupā ar tiem, kuri izvēlējās to pašu apgalvojumu, ko tu!
Izdomāriet piecus argumentus, kas pamato jūsu viedokli.

10 zelta likumi

5.4. Izsakiet savu viedokli citiem!
Uzklausot klasesbiedru
viedokļus, aizpildi emociju
termometru!
Izvēlies 7 argumentus
un sarindo tos atbilstoši
termometra atzīmēm!

10 zelta likumi

6. UZDEVUMS

6.1. Salieciet *Domino* kartītes pareizā secībā!

STRĀDĀJIET
PĀROS!

<p>Sākums.</p>	<p>Ir jācieņa citu cilvēku laiks. Nemītīga rakstīšana par nebūtiskām lietām var būt kaitinoša un lieki tērē otra laiku.</p>	<p>Bistama rīcība, jo nekad nevar zināt, vai Ilze tiešām ir tā, par ko uzdodas.</p>	<p>Internets nav anonīms. Vainīgo noskaidro un soda. Apsmēšana internetā ir tas pats, kas apsmēšana dzīvē.</p>
<p>Jurim ir draudzene Ilze. Viņš nekad viņu nav satīcis dzīvē, bet viņam patīk ar viņu runāt. Viņš stāsta viņai visus noslēpumus, arī to, ka vecāki drīz brauks atpūsties un viņš paliks nedēļu mājās viens. Juris Ilzei nosūta arī mājas adresi un aicina ciemos.</p>	<p>Mārtiņš ir izveidojis slepenu draugu grupu, kas anonīmi apsmej citus klasesbiedrus. Visvairāk tiek apsmiets Pēteris, jo viņš ir apaļāks nekā pārējie.</p>	<p>Aija visu laiku raksta ziņas citiem. Ja tie uzreiz neatbild, Aija raksta atkārtoti un apvainojas.</p>	<p>Justīne liek ļoti intīmas bildes internetā, jo viņai ir skaists augums. Viņa cer kļūt par modeli.</p>
<p>Mēs nekad nezinām, kas un kādām mērķiem skatās mūsu fotogrāfijas. Ir jābūt uzmanīgiem un jāatceras, ka internetā ielikta fotogrāfija vairs nav no tā izņemama, jo varbūt kāds to paspējis lejuplādēt. Pirms liec šādas fotogrāfijas – padomā!</p>	<p>Ir pilnvērtīgi jāpavada laiks ar draugiem, ģimeni, telefonu noliekot malā. Tā ir elementāra pieklājība!</p>	<p>Vienmēr jāizlasa noteikumi, kāpēc informācija tiek prasīta, kas un kā ar to rīkosies.</p>	<p>Spēlētis ar cita cilvēka jūtām ir ļoti neglīta rīcība. Ja levas vietā būtu Tu?</p>
<p>Kārlim patīk piedalīties dažādos konkursos. Konkursiem reģistrējoties, dažreiz tiek lūgts norādīt privātu informāciju. Kārlis tajā neredz neko aizdomīgu un aizpilda visu prasīto, ieraksta arī mājas adresi.</p>	<p>Draugu kompānija ir izveidojusi viltus profilu un no tā raksta levai, uzdodoties par Danielu, kurš levā ir iemilējies. Leva arī ir viņā iemilējusies. Vienā dienā Daniels kļūst rupjš un pārtrauc rakstīt. Leva to ļoti pārdzīvo.</p>	<p>Lindas mamma ļoti dusmojas, ja Linda pusdienojot ar vienu roku visu laiku raksta kaut ko telefonā.</p>	<p>Beigas.</p>

10 zelta likumi

6.2. Izmantojot spēlē iekļauto informāciju, uzrakstiet 10 zelta likumus, kas jāievēro katram sociālo tīklu un interneta lietotājam!

Es meklēju tīmeklī...

**Tik daudz visa kā!
Nojukt var, ja...**

34. lpp.

**Kam ticēt un
kam neticēt?**

38. lpp.

**Ko darīt ar visu
to...?**

47. lpp.

Tik daudz visa kā! Nojukt var, ja...

Internets ir tīkls, kas visā pasaulē savieno miljoniem datoru.

Patlaban 80% Latvijas iedzīvotāju ir sasniedzami internetā. Tendences liecina – jo mazāka valsts, jo lielāka sasniedzamība.

Latvijā mēnesī ir 1 430 000 aktīvo interneta lietotāju, kuri izmanto datoru; 800 000, kuri lieto internetu telefonā, un apmēram 400 000 – planšetē. Vidējam interneta lietotājam Latvijā ir 25–44 gadi, 78% interneta lietotāju izmanto internetu katru dienu.

<http://www.db.lv/tehnologijas/internets/informacijai-latvijas-iedzivotaju-interneta-lietosanas-paradumi-445753>

Daudzi cilvēki no tā ir atkarīgi, jo internets ikdienā ir nepieciešams, lai:

- sazinātos ar citiem,
- saņemt vajadzīgo informāciju.

Lūk, tikai daži piemēri interneta izmantošanai:

- kāda veikala menedžeris apskata loģistikas firmu preču piedāvājumu, atzīmē nepieciešamās preces katalogā un internetā pasūta preces,
- students iepazīstas internetā ar studiju plānu,
- cilvēks, kurš plāno ceļojumu uz kādu valsti, iepazīstas ar tās tradīcijām, vēsturi,
- ģimene gatavojas ceļojumam un rezervē numuru viesnīcā.

7. UZDEVUMS

7.1. Miniet vēl 4–5 piemērus interneta izmantošanai ikdienas dzīvē!

STRĀDĀJIET
PĀROS!

7.2. Pastāsti, kur tu visbiežāk izmanto internetu!

7.3. Izveidojiet prezentāciju par interneta izmantošanas iespējām ikdienas dzīvē!

STRĀDĀJIET
GRUPĀS!

Tik daudz visa kā! Nojukt var, ja...

8. UZDEVUMS

- 8.1. Kā tu domā, kāpēc Ansis ir izmisis?
- 8.2. Pastāsti, kādas izjūtas tevi pārņem, kad saņem uzdevumu sameklēt informāciju internetā!
- 8.3. Pastāsti, kādas problēmas tev rodas, meklējot informāciju internetā!

Ir 21. gadsimts. Sēžot pie galda un ieejot internetā, mēs varam ceļot laikā un telpā, mēs varam sazināties ar draugiem, kā arī ar pavisam svešiem cilvēkiem. Mēs varam uzzināt, cik plata ir visplatākā upe un cik augsts ir visaugstākais kalns, varam arī izlasīt, kādi notikumi satrauca pasauli vakar, aizvakar un pirms simts gadiem. Ja interesē, mūsu rīcībā ir informācija par sabiedrības elkiem vai pazīstamiem cilvēkiem. Bet kāpēc tad Ansis ir izmisis? Kāpēc viņš nepriecājas par uzdevumiem, ja jau viņam ir tāds palīgs – internets, pasaules globālais tīkls, kurā var noķert jebkuru zivi vai zivtiņu?

Tik daudz visa kā! Nojukt var, ja...

9. UZDEVUMS

Lasi informāciju! Pastāsti, ko varētu teikt arī par tevi!

Fakti par bērniem un jauniešiem:

70% atzīst, ka slēpj savas tiešsaistes aktivitātes no vecākiem;

52% regulāri dzēš interneta pārlūkošanas vēsturi;

47% neuztrauc, ka viņu personīgo informāciju varētu izmantot kāds cits;

49% nedomā, ka fotogrāfiju un citas informācijas ievietošana internetā varētu negatīvi ietekmēt viņu nākotni;

46% neprot mainīt privātuma iestatījumus savā sociālā portāla profilā;

38% neprot bloķēt turpmāku paziņojumu saņemšanu no nevēlamām personām;

38% neprot atrast informāciju par drošāku interneta izmantošanu.

www.drossinternets.lv

Latvijas Interneta asociācijas
„Net-Safe Latvia” Drošāka interneta centrs.
Publiskais pārskats 2012, 6. lpp.

Tik daudz visa kā! Nojukt var, ja...

10. UZDEVUMS

Kurš ātrāk?

Sameklē internetā atbildes uz jautājumiem!

**NO CIKIEM LĪDZ CIKIEM STRĀDĀ
RĪGAS ZOOĻOGISKAIS DĀRZS?**

.....

KURŠ IR LIELĀKAIS ZĪDĪTĀJS PASAULĒ?

.....

KĀDS ŠODIEN LAIKS MADONĀ?

.....

KĀDS ŠODIEN LAIKS VIĻNĀ?

.....

KURI DZĪVNIEKI DZĪVO AUSTRĀLIJĀ?

.....

**KĀDI PASĀKUMI ŠONEDĒĻ NOTIEK VAI NOTIKS
LATVIJĀ? NOSAUC TRĪS PASĀKUMUS!**

.....

.....

.....

KAS IZGUDROJA VELOSIPĒDU?

.....

**KUR VAR IEGŪT INFORMĀCIJU PAR EIROPAS
DIENU LATVIJĀ? NOSAUC TRĪS VIETNES!**

.....

.....

.....

LAIKS

minūtes

**KUR VAR VEIKT DATORU APKOPI?
NOSAUC KONKRĒTU VIETU!**

.....

Kam ticēt un kam neticēt?

11. UZDEVUMS

Jānis pirms dažām dienām saņēma mājasdarbu – sagrupēt dabas veltes pēc botāniskā principa – vai nu augļi, vai ogas. Viņš sameklēja internetā vajadzīgo informāciju, bet izrādījās, ka pilnīgi pareizi Jānis uzdevumu nebija veicis. Kā tad tā? Vai tad varēja neticēt tam, kas bija atrodamas internetā? Arī citiem klasesbiedriem bija kļūdas.

11.1. Atrodi internetā, kā botānikā iedala šīs dabas veltes – ogas vai augļi! Izmanto tikai vienu interneta resursu!

DILLES, SPINĀTI, REDĪSI, KARTUPEĻI, BIETES, PAPIKA, TOMĀTI, GURĶI, CUKĪNI, BROKOĻI, PURAVI, KĀPOSTI, SALĀTI, RABARBERI, RIEKSTI, VĪNOGAS, ARBŪZS, CIDONIJAS, PLŪMES, CITRONS, MELLENEŠ, ĶIRŠI, ZIRŅI, PUPAS, APELSĪNS

OGAS		AUGĻI	
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

11.2. Pastāsti, kādu vai kādus atslēgvārdus tu izmantoji!

11.3. Pastāsti, ko tu zini par izmantoto interneta resursu!

Kam ticēt un kam neticēt?

12. UZDEVUMS

Informācijas ticamība un drošums ir ļoti nozīmīgi lielumi, izmantojot atrasto informāciju tālākiem mērķiem. Ir jāatceras, ka atrastā informācija nav līdzvērtīga. Bieži vien informācijas meklēšanas sākumposmā kā pirmās tiek atrastas tās interneta lapas, kurām ir liels lietotāju skaits, bet tas negarantē informācijas ticamību, drošumu, vārdu sakot, kvalitāti. Protams, informācija tiek pārbaudīta, novērtēta, bet ne vienmēr. Pat gadās, ka tā ir apzināti nepatiesa.

12.1. Pastāsti, vai tu esi saskāries ar gadījumiem, ka atšķiras informācija mācību grāmatā un internetā!

12.2. Atrodi internetā informāciju, kurai tu tici un kuru uzskati par drošu!
Kāpēc?

12.3. Atrodi internetā informāciju, par kuras ticamību tu šaubies!
Kāpēc?

Kam ticēt un kam neticēt?

13. UZDEVUMS

Izlasiet tekstu!

MASKĒJOTIES KĀ BĒĢI, EIROPĀ NONĀKUŠI VAIRĀK NEKĀ 4000 „ISLĀMA VALSTS” KAUJINIEKU

Apollo, redakcija@apollo.lv. Pirmdiena, 2015. gada 7. septembris 16.17

„Maskējoties kā bēgļi, rietumvalstīs slepeni iekļuvuši vairāk nekā 4000 radikālā grupējuma „Islāma valsts” kaujinieku,” vēsta britu laikraksts „Sunday Express”, atsaucoties uz anonīmu „Islāma valsts” aģentu.

Aģents esot pastāstījis par slepenu operāciju un apstiprinājis, ka vairāki tūkstoši „pilnībā sagatavotu „Islāma valsts” kaujinieku šobrīd atrodas Eiropas Savienības valstīs”. „Islāma valsts” šobrīd bruņotos kaujiniekus slepeni vedot pāri Turcijas robežai un novirzot uz citām Eiropas valstīm. Un ja nu arī uz Latviju vai kādu no Baltijas valstīm?

Avots pastāstījis, ka ar vietējo cilvēku kontrabandistu palīdzību teroristi iefiltrējas nelegālo migrantu plūsmā, kas dodas uz Eiropu. Viņš tāpat precizējis, ka iefiltrēšanās mērķis ir halifāta nodibināšana visā pasaulē. Šī situācija ir nopietni draudi katram no mums.

Teroristiskais grupējums „Islāma valsts” šobrīd ir viens no galvenajiem draudiem pasaules drošībai. Trīs gadu laikā teroristiem izdevies sagrābt ievērojamas teritorijas Irākā un Sīrijā. Viņi cenšas pastiprināt savu ietekmi Ziemeļāfrikā.

13.1. Atrodiet tekstā racionālos (balstīti faktos) un emocionālos (balstīti sajūtās) argumentus, atzīmējiet tos ar **R** vai **E**!

STRĀDĀJIET
GRUPĀS!

Kam ticēt un kam neticēt?

13.2. Izraksti trīs, pēc tavām domām, ticamus argumentus secībā no mazāk svarīgā uz svarīgāko!

ARGUMENTS	RACIONĀLS/EMOCIONĀLS	KĀ/KUR PĀRBAUDĪT?	TICAMĪBA 0-3

Trīs svarīgākie argumenti:

1. _____

2. _____

3. _____

Kam ticēt un kam neticēt?

Informāciju parasti novērtē pēc:

- kvantitatīvajiem kritērijiem, piemēram, interneta lappušu daudzums par kādu noteiktu tematu,
- kvalitatīvajiem kritērijiem, piemēram, ticamība un teksta kvalitāte.

Lai novērtētu interneta vietnes kvalitāti, jāuzzina:

- interneta vietnes saimnieks,
- interneta vietnes auditorija,
- interneta vietnes sponsori vai lielākie reklāmdevēji,
- iepriekšējā reputācija,
- publikāciju veids, piemēram, ko vairāk publicē – faktus vai viedokļus, statistiku, propagandu, skandalozas ziņas u. tml.

14. UZDEVUMS

14.1. Atzīmē, kas var liecināt par informācijas patiesumu!

daudz skaitļu

konkrētas vietas un konkrēts laiks

diagrammas

rakstam ir autors

rakstam ir pazīstams autors

norāde vai atsauce uz citiem pazīstamiem autoriem

interesantums

gudri vārdi un teikumi

piemēri no dzīves

autors izsaka to pašu, ko domā lasītājs

Kam ticēt un kam neticēt?

14.2.

Izsakiet savu pamatojumu apgalvojumam, ko esat atzīmējuši!
Meklējiet pretargumentus klasesbiedra argumentiem!

Es domāju, ka ...

Es gan negribētu piekrist,
jo, pēc manām domām, ...

15. UZDEVUMS

Izpētiet interneta vietnes www.google.com, www.valoda.lv, www.delfi.lv, www.daba.gov.lv,
www.kasjauns.lv, www.ieskaties.lv un pastāstiet par tām, izmantojot iepriekšminētos kritērijus!

Kam ticēt un kam neticēt?

16. UZDEVUMS

Izlasi! Nosauc faktus, kas tev liek šaubīties par šo informāciju!

Kā tu varētu pārbaudīt šīs ziņas patiesīgumu?

NESEN PUBLICĒTĀ PĒTĪJUMĀ APSTIPRINĀS TAS, KO MĒS JAU SEN BIJĀM NOJAUTUŠI: ĻAUDIS, KAS IR KĀ ĶERTI UZ GRAMATIKU, PATIESĪBĀ NAV TIE PATĪKAMĀKIE CILVĒKI.

Pētījuma būtība ir šāda: Mičiganas universitātes pētnieces Džūlija Bolenda (*Julie Boland*) un Robina Kvīna (*Robin Queen*) palūdza 83 brīvprātīgajiem izlasīt e-pasta vēstules, kas sūtītas kā atbildes uz sludinājumu par dzīvokļa biedra meklēšanu, un pēc tām novērtēt rakstītāju līmeni.

Bija trīs elektronisko vēstuļu veidi: vēstules bez kļūdām, vēstules ar gramatiskajām kļūdām un vēstules ar paviršības kļūdām.

Rezultātā pētnieces secināja, ka paviršības kļūdas pielaidīgāk novērtēja tie dalībnieki, kuri, pēc testa rezultātiem, spēja rast kompromisus. Cilvēki ar mazākām prasmēm rast kompromisu daudz asāk reaģēja uz kļūdām. Pētījuma autores uzskata, ka šādas atšķirības varēja rasties tāpēc, ka cilvēki, kas ir vairāk tendēti uz konfliktiem, ir mazāk iecietīgi pret dažādām „atkāpēm no normas”.

Arī intravertumam, ekstravertumam un apzinīgumam ir saikne ar to, kā cilvēki vērtē gramatiskās kļūdas.

„Ekstraverti mazāk uzmanības pievērš tām kļūdām, kuras negatīvi ir novērtējuši intraverti,” raksta pētījuma autores, „kašķīgākie cilvēki stingrāk vērtē gramatiskās kļūdas, bet apzinīgākie un intravertie – nejaušības kļūdas.”

<http://www.kasjauns.lv/lv/zinas/222667/patik-kritizet-citu-gramatiskas-kludas-mums-tev-ir-slikta-zina>

Kam ticēt un kam neticēt?

17. UZDEVUMS

Izvērtējot informāciju, ir ļoti būtiski:

- vai var identificēt autoru, cik plaši pazīstams viņš ir, kāda ir viņa kvalifikācija, kāda ir viņa autoritāte konkrētajā jautājumā,
- vai informācija ir oriģināls teksts, vai tas ir kāda cits informācijas pārstāsts, vai ir atsauces,
- vai informācija balstās uz faktiem, argumentiem, citiem drošiem avotiem.

17.1. Sameklējiet vārdu nozīmes un pamatojiet tās ar konkrētu interneta avotu!
STRĀDĀJIET PĀROS! bezē, žabo, akvalangs, tranzīts, abonents, biosfēra, spīdvejs, publicists

17.2. Izveidojiet prezentāciju „Piecu drošāko interneta avotu saraksts”!
STRĀDĀJIET GRUPĀS!

Kam ticēt un kam neticēt?

18. UZDEVUMS

- 18.1. Sameklējiet vismaz trīs dažādas informācijas dažādos interneta resursos par vienu no tematiem!
Drīkstat izvēlēties arī savu tematu.

Latvijas dabas parki.

Populārākie zīmoli Latvijā.

Populārākie zīmoli.

Interneta lietošanas paradumi Latvijā.

Latvijas ķīmiķu panākumi pasaulē.

Jaunākie atklājumi fizikā.

- 18.2. Atbildiet uz jautājumiem!

Kuras vietnes un kāda veida informāciju jūs sameklējāt?

Kuru pirmo vai kurus pirmos atslēgvārdus jūs ievadījāt?

Ko jūs varat pateikt par sameklētās informācijas patiesīgumu? Vai jūs par kaut ko šaubāties?

Kura informācija bija interesantāka par citām? Kāpēc?

Kura informācija bija garlaicīga? Kāpēc?

Ko darīt ar visu to...?

Ko ar to visu darīt?

Meklējot un atrodot informāciju internetā, pats galvenais jautājums vienmēr ir:

KAM MAN TAS IR VAJADZĪGS UN KO MAN AR TO DARĪT?

Atbilde uz šo jautājumu ir vajadzīga gan pašam, lai saprastu, ko zini un kas vēl jāuzzina, gan arī tāpēc, lai nodotu informāciju (jau sakārtotā veidā) kādam citam.

ATCERIES!

GAN TEV, GAN CITIEM IR VAJADZĪGS LABS UN KVALITATĪVS PRODUKTS.

ĪGŪTĀ INFORMĀCIJA VĒL NAV PRODUKTS.

PRODUKTS VEIDOJAS INFORMĀCIJAS ATLASES, APKOPOŠANAS UN STRUKTURĒŠANAS GAITĀ.

Ko darīt ar visu to...?

19. UZDEVUMS

19.1. Atzīmē informācijas strukturēšanas veidus!

Ar **v** tos, kurus tu zini un lieto.

Ar **-** tos, par kuriem neesi dzirdējis.

PLĀNS

DOMU KARTE

BŪTISKIE (BALSTA) TEIKUMI

ATTĒLI

BALSTA VĀRDI

JAUTĀJUMI

TABULA

ASOCIĀCIJU VIRKNE

19.2. Izvēlies divus informācijas strukturēšanas veidus un raksturo tos savam klasesbiedram!

Ko darīt ar visu to...?

20. UZDEVUMS

20.1. Lasi rakstu un virs katras teksta daļas ieraksti atbilstošo virsrakstu!

ULMANIS STARP CŪCIŅĀM

LATVIJĀ PĀRĀK DAUDZ IERĒDŅU

LIETUVAS GALVAPILSĒTA – RĪGA

LATVIJAS PREZIDENTE – JAUNZĒLANDES ĢENERĀLGUBERNATORE

DĀVANĀ APBEDĪJUMU HIEROGLIFI

MIRUŠAIS BRAUC!

GUSTAVS ZEMGALS KARAĻA KRĒSLĀ

JĀNIS ČAKSTE VEIKSMĪGI CĪNĪJĀS AR SUŅIEM

GODS BŪT STARP MEĻIEM!

PER! PER! PER!

Novembris ir mēnesis, kad mūsu valsts atzīmē dibināšanas dienu un visapkārt notiek daudzi nopietni pasākumi.

Bet Latvijas valsts vēsturē ir atrodami arī jautri notikumi. Lūk, desmit jocīgākie no tiem! Daži saglabājušies vēsturnieku rakstos, citi – cilvēku atmiņās.

1. Jau drīz pēc savas dibināšanas Latvija ieguva **IERĒDŅU** zemes slavu. Vilis Rīdzenieks, bildēdams mūsu valsts **PROKLAMĒŠANAS** svinīgo sanāksmi, bija nofotografējis mirkli, kad uz skatuves atradās ne tikai nākamā Latvijas valdība, bet arī lielais koris, kas svinīgajā notikumā dziedāja Latvijas himnu. Kāds angļu žurnālists, vērtēdams redzamo un neko nezinādams par notikumu, apgalvoja, ka visi attēlā redzami ir Latvijas valdība. Viņš sūrojās, ka tāda maza valsts jau pašos pirmsākumos dibina lielu ierēdniecības aparātu, kam īsti nebūs ko darīt un kas šķērdēs jau tā trūcīgās valsts naudu.

Ko darīt ar visu to...?

2. Latvijas **DIPLOMĀTI** jau pirmajās ārvalstu vizītēs saskārās ar to, ka Latvijai lielas problēmas rada Lietuva. Tās nosaukums angļu un franču valodā ir pārāk līdzīgs Latvijas vārdam. Neskaitāmas reizes ir gadījies tā, ka svinīgās pieņemšanās Latvijas karoga vietā tiek pacelts Lietuvas karogs un Latvijas himnas vietā atskaņota Lietuvas himna. Pat 2006. gadā kādā Lielbritānijā izdotajā vēstures mācību grāmatā var izlasīt, ka pēc Otrā pasaules kara daudzi spiegi, kurus interesēja notikumi Krievijā, pa ceļam uz šo valsti labprāt apmetās Lietuvas galvaspilsētā Rīgā.

3. Pirmais Latvijas Valsts prezidents Jānis Čakste iedibināja tradīciju, ka valsts prezidenti regulāri apmeklē Latvijas novadus. Protams, par to rakstīja arī avīzes. Tolaik Daugavpilī ļoti populāras bija suņu sacensības, kas notika kādā ceļojošajā cirkā. Taču dienā, kad prezidents apmeklēja pilsētu, vairāk skatītāju bija sapulcējušies viņa sagaidīšanai. Vietējais žurnālists, gribēdams uzslavēt prezidentu, ievietoja avīzē rakstu ar visai dīvainu virsrakstu: Valsts prezidents veiksmīgi cīnās ar suņiem!

4. Latvijas apbalvojuma – Triju Zvaigžņu ordeņa – **DEVĪZE** latīniski ir *Per aspera ad astra*, kas nozīmē *Caur ērkšķiem uz zvaigznēm*. Kad Valsts prezidenta sasauktā ordeņa dome lēma, kāds varētu izskatīties ordenis, tā vērsās pie kāda mākslinieka un lūdza palīdzību. Mākslinieks tolaik bija ļoti aizņemts, tāpēc palūdza, lai **SKICI** pabeidz viņa mācekli, kurš neprata latīņu valodu un nevarēja atcerēties, kā skan sarežģītā devīze. Tā kā skice bija jāpabeidz ātri, māceklis uzrakstīja vienīgo, ko atcerējās. Kad ordeņa dome apskatīja pirmo skici, uz tās ar lieliem burtiem devīzes vietā bija rakstīts *Per! Per! Per!*

Ko darīt ar visu to...?

5. Viens no piņķerīgākajiem uzdevumiem, kas jāpilda Valsts prezidentiem, ir tikšanās ar dažādu valstu **MONARHIEM**. Šādos gadījumos ir precīzi jāievēro dažādi **RITUĀLI**. Latvijas otrais Valsts prezidents Gustavs Zemgals bija pirmais Latvijas valsts vadītājs, kurš tikās ar monarhu. Tas bija Zviedrijas karalis Gustavs V. Ieradies karaļa pilī Stokholmā, prezidents apsēdās kādā krēslā un negaidīti ieguva lielu fotogrāfu uzmanību – tie viņu nepārtraukti bildēja. Prezidents bija ļoti apjucis. Vēlāk noskaidrojās, ka Zemgala kungs apjukumā apsēdies krēslā, kuru karalis parasti izmanto kā mazo troni. Līdz ar to Gustavs Zemgals ir vienīgais Latvijas prezidents, kuram izdevies pasēdēt arī īstā karaļa tronī.

6. Valsts un valdības vadītājiem kādreiz ir jāsaņem arī diplomātiskas dāvanas no citu valstu pārstāvjiem. Kāda Latvijas ārlietu ministra sieva gribēja pārsteigt Japānas vēstnieku un uzdāvināja viņam pašas izšūtu galdautu. Ministra kundze uz tā bija izšuvusi japāņu hieroglifus, kurus atradusi kādā grāmatā. Pārsteigums patiesi izdevās, jo atklājās, ka minētie vārdi ir senā japāņu lūgšana, kas veltīta mirušo senču gariem un parasti tiek novietota apbedījuma vietās.

7. Kārļa Ulmaņa valdīšanas laiki žurnālistiem ir palikuši atmiņā gan ar to, ka Kārlis Ulmanis ļoti bieži apmeklēja lauku saimniecības un fotografējās kopā ar mājlopiem un māju saimniekiem, gan ar to, ka viņa dibinātā Sabiedrisko lietu ministrija rūpīgi kontrolēja avīzes un lika izvītrot visu, kas, pēc ierēdņu domām, nepiestāv prezidentam. Kādas Liepājas aprīņa avīzes žurnālisti nolēma pajokot ar ministrijas ierēdņiem. Viņi avīzē ievietoja foto, kurā Kārlis Ulmanis redzams kopā ar vairākām cūciņām, un zem tā novietoja parakstu *Valsts prezidents Kārlis Ulmanis (otrais no labās)*.

Ko darīt ar visu to...?

8. Kad pēc neatkarības atjaunošanas par pirmo Valsts prezidentu Saeima ievēlēja Kārļa Ulmaņa brāļa mazdēlu Gunti Ulmani, daudzi jokoja, ka Latvijā ir atgriezušies ulmaņlaiki. Kāda Ziemeļvidzemes rajona avīze sagādāja Guntim Ulmanim pavisam dīvainu dāvanu. Laikā, kad viņš posās braucienā uz šo pusi, kļūdas dēļ avīzē tika nopublicēts raksts, ka vizītē braucot viņa slavenais radnieks Kārlis Ulmanis, kurš tolaik jau vairāk nekā 50 gadu bija miris.

9. Neviens nešaubās, ka valsts vadītājiem ir labi jāprot svešvalodas. Par to kārtējo reizi pārlicinājās arī Latvijas Valsts prezidents Guntis Ulmanis. Savas vizītes laikā ASV viņš pamatīgi sapinās sarežģītajā angļu valodas izrunā un sajauca vārdus *lawyer* (jurists) un *liar* (melis). Amerikāņu juristu biedrības sanāsmē Guntis Ulmanis savā svinīgajā runā slavenajiem tiesnešiem, advokātiem un augstskolu pasniedzējiem paziņoja, ka viņam ir liels gods būt tik cienījamu meļu sabiedrībā.

10. To, ka Latvija pat uzpūtīgajām kaimiņvalstīm kādreiz ir visai sveša zeme, parādīja Krievijas televīzija. Kad Latvijas Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga ieradās vizītē Maskavā, lai piedalītos Otrā pasaules kara noslēguma atceres svinībās, Krievijas teledarboņi, viņu rādot, paziņoja, ka kadrā redzama Jaunzēlandes ģenerālgubernatore.

Autors: Vilnis Purēns, žurnāls „Spicā”

Raksts publicēts 2009. gada 17. novembrī

Ko darīt ar visu to...?

20.2. Noskaidrojiet izcelto vārdu nozīmi internetā!

STRĀDĀJIET
GRUPĀS!

20.3. Izvēlieties vienu uzdevumu un strukturējiet informāciju:

STRĀDĀJIET
PĀROS!

- izrakstiet 10–15 balsta vārdus informācijas strukturēšanai,
- izveidojiet domu karti informācijas strukturēšanai!

20.4. Atrodiet pāri, kurš izvēlējās to pašu uzdevumu, ko jūs, un salīdziniet savus darbus! Pārrunājiet!

20.5. Atrodiet pāri, kurš izvēlējās citu uzdevumu, un izstāstiet viens otram, kā strukturējāt tekstu!

21. UZDEVUMS

21.1. Atrodi internetā interesantu tekstu kādā no mācību priekšmetiem! Izvēlies paņēmieni, kas tev palīdzētu to pārstāstīt citiem! Strukturē to ar kādu no teksta strukturēšanas paņēmieniem!

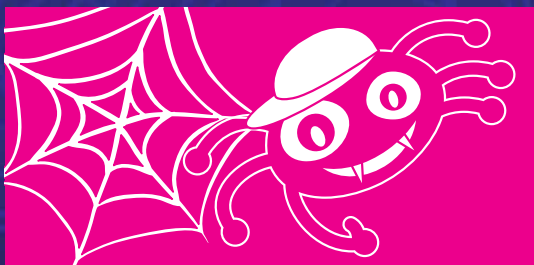
STRĀDĀJIET
PĀROS!

21.2. Atstāstiet tekstu grupas biedriem!

STRĀDĀJIET
GRUPĀS!

21.3. Pastāstiet cits citam, vai/kā jums palīdzēja izveidotā struktūra!

Ping pong tīmeklī

Spied Patīk!

55. lpp.

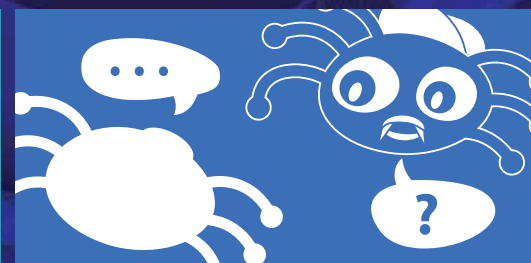
<3

68. lpp.

**Es zinu, bet vai tas ir
jāzina citiem?**

77. lpp.

Spied Patīk!

Ieburies planšetē vai telefonā. Vai sociālie tīkli ir gadsimta lielākā slimība?

<http://www.kasjauns.lv/lv/zinas/160714/vai-socialie-tikli-ir-21-gadsimta-lielaka-slimiba>, 07.06.2016.

Ja neesi sociālajos tīklos, tevis nav vispār. „Es” paaudze

<http://www.kasjauns.lv/lv/zinas/62050/ja-neesi-socialajos-tiklos-tevis-nav-vispar-es-paaudze>, 07.06.2016.

"Eiropas Savienībā vidēji 46% no internetā aktīviem jauniešu uzskata, ka sociālie tīkli ir demokrātijas progress, jo tie ļauj ikvienam piedalīties publiskās debatēs," aģentūrai BNS par Eiroparometra aptaujas rezultātiem pavēstīja Eiropas Parlamenta Informācijas biroja Latvijā preses sekretāre Signe Znotiņa-Znota.

<http://www.focus.lv/tags/socialie-tikli>

Pasaki/uzraksti vienā vārdā, kādas ir tavas pirmās izjūtas, izlasot šos ziņu virsrakstus!

Spied Patīk!

22. UZDEVUMS

22.1. Apskati jauniešu aptaujas rezultātus un pabeidz teikumu „Diagrammā redzam, ka _____

”!

22.2. Piedalies diskusiju karuselī par diagrammā sniegto informāciju!

STRĀDĀJIET
PĀROS!

Sava viedokļa paušanai tev ir viena minūte.

- Nosauc vienu faktu, kas tevi pārsteidz! Pamato, kāpēc!
- Par ko tu gribētu vairāk uzzināt? Pamato, kāpēc!
- Nosauc vienu faktu, kas tev nav jaunums! Pastāsti, kā tu to zināji – tavs novērojums, biji lasījis/lasījusi!
- Kam šie dati ir svarīgi? Vai sociālie tīkli, tavuprāt, ir business?
- Vai sociālie tīkli ir modes lieta? Vai to izvēli nosaka tā brīža tendences?

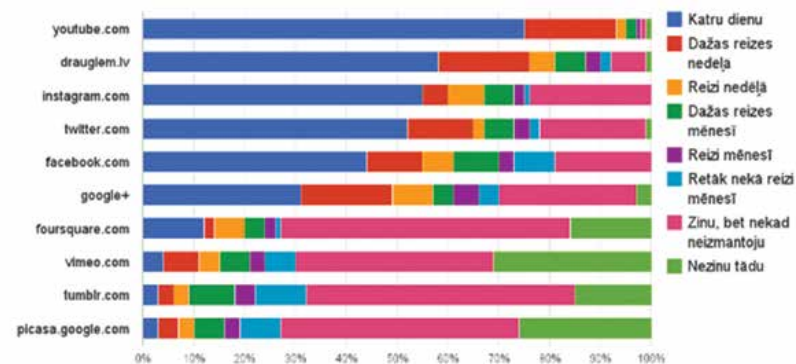
(M. Jurciķis, R. Dācis, R. Vakarins, 2014, LU.

<https://prezi.com/vioxu1pvtiup/petama-problema-kas-ir-tie-socialie-mediji-kurus-jauniesi/>, 07.06.2016.)

22.3. Pasaki interesantāko domu, ko ekspressarunās dzirdēji! Pasaki **PALDIES** ikvienam, ar ko sarunājies!

Sociālo mediju lietojuma biežums

Spied Patīk!

22.4. Novērtē savu darbu!

MANA DARBA IZVĒRTĒJUMS

KRITĒRIJS	JĀ	DAĻĒJI	NĒ
Es savu viedokli paudu saprotami			
Es pamatoju viedokli ar piemēriem no savas pieredzes. Svarīgākais piemērs... _____			
Es papildināju savu viedokli ar faktiem, ko zināju iepriekš. Svarīgākais, ko minēju... _____			
Manuprāt, es biju interesants/nebiju interesants sarunu biedrs, jo... _____			
Interesantākā doma, ko izteicu... _____ _____ _____			

Spied Patīk!

23. UZDEVUMS

23.1. Izlasi sociālo mediju definīciju un pasvītro tajā trīs darbības vārdus, ko vari attiecināt uz savu darbību!

„Sociālie mediji ir digitāls un interaktīvs komunikācijas līdzeklis, kas ļauj veidot un uzturēt sociālos kontaktus, veidot privātu vai publisku saziņu, tikai lasīt vai radīt arī savu saturu teksta, attēlu, video vai audio formātā.”

23.2. Izmanto izvēlētos vārdus un pabeidz teikumu!

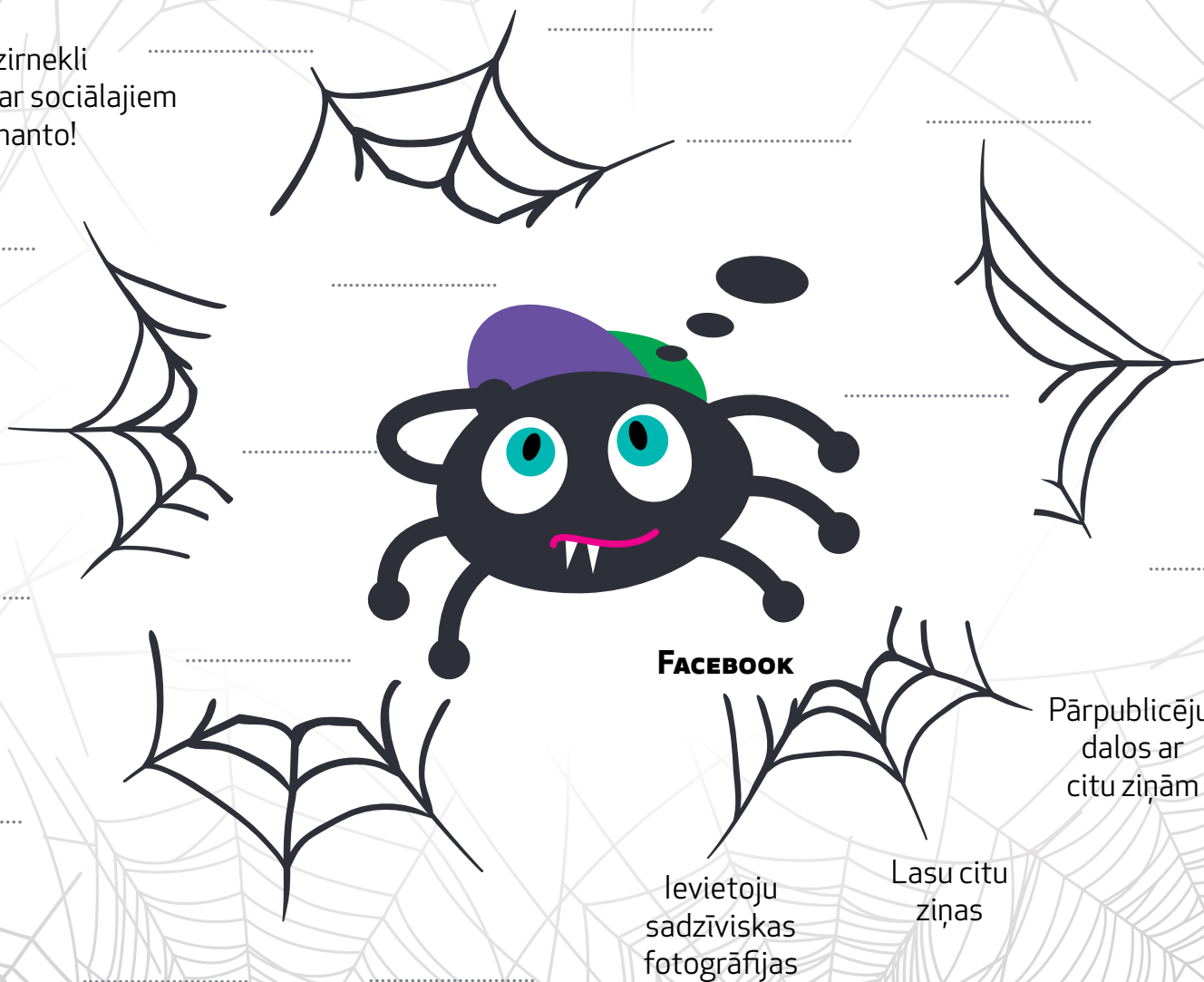
Es sociālajos tīklos _____

Spied Patīk!

24. UZDEVUMS

24.1. Papildini domu zirneklī ar informāciju par sociālajiem medijiem, ko izmanto!

Spied Patīk!

24.2. Pārrunājiet ar klasesbiedriem uzrakstīto un izveidojiet jūsu klases piecu populārāko sociālo mediju sarakstu!
Uzrakstiet, kādas piecas darbības jūs tajos veicat visbiežāk! TOP 5 mediji klasē ir:

_____ **MĒS TAJOS** _____

_____ **MĒS TAJOS** _____

_____ **MĒS TAJOS** _____

_____ **MĒS TAJOS** _____

_____ **MĒS TAJOS** _____

24.3. No iegūtajām atbildēm sagrupējiet darbības, kad jūs radāt savu saturu un kad jūs lasāt vai skatāties citu radītu tekstu, attēlus!

RADU SAVU SATURU	PATĒRĒJU CITU RADĪTU SATURU

Spied Patīk!

24.4. Kas nosaka, vai cilvēks publicē savus tekstus un attēlus vai lasa un dalās ar citu ziņām? Pabeidz teikumus!

Cilvēks rada savu saturu sociālajos tīklos, jo/tāpēc ka _____

Cilvēks patērē citu radītu saturu, jo _____

24.5. Apraksti trīs populārākās darbības, kad cilvēks rada savu saturu sociālajos tīklos (piemēram, fotografē un izvieto savas fotogrāfijas), un trīs darbības, kad cilvēks patērē citu radītu saturu (piemēram, lasa citu rakstītas ziņas).
Izvērtē katras darbības + un -!

	PIEMĒRS	+	-
RADA SAVU SATURU	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____
PATĒRĒ CITU RADĪTU SATURU	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____

24.6. Kāpēc, radot savu mediju vēstījumu, tiek runāts par atbildību? Savu viedokli pamato!

Spied Patīk!

25. UZDEVUMS

25.1. Klausies dziesmu un lasi tās vārdus! Izsaki savas domas pēc noklausīšanās.
Vai zini vēl kādu līdzīgu dziesmu, dzejoli?

<https://www.youtube.com/watch?v=Rs5ygpek-9c>

Tu tikai „laiko” (Izpildītājs: Russell, pied. Edvards Grieze.
Mūzikas un vārdu autors: R. Kuksinovičs. www.dziesmas.lv)

Liekas daudziem šodien
Galvenais sev dabūt „Like”
iPhone, iPad, tikai me myself and I
Ugh, go-...-yourselfie

Cilvēki
palikuši pārāk selfish
Ieliec bildi instagram
Dari to katru dienu, ka tik nenovērtē par zemu
Pārā' ko nopirki, atstāj cenu
Parā' ko ēd – pa traku, man
Guļot gultā ar viņu naktīs
Tu aiztiec ne viņu, bet savu touchscreen
Skaitļi, simboli, baiti
Tu mani nezini, bet lūdzu „Like” me
Te es ēdu, te guļu, te mani Nike
Seko, pievienojies, spied follow, laipni lūgti
Nu gan pienākuši laiki...

Tu tikai „laiko”

*Tu vairs nesmaidī, bet liec smiley un LOL
What the ... is LOL? Ej labāk uz skolu
Viss, kas tev rūp, – tavs virtuālais tēls
Dzīve tur ir ilūzija, dēls
Facebook, Twitter, paiet tavas dienas
Tev tik daudz followeri, bet tu sēdi viens
Katru dienu jaunumi, tenkas
Šodien ziņas jaunas, bet rīt jau vecas
Kamēr es te stročkas močiju
Tu jau atkal suši fočē
Neviens nefočējas normāli, bet taisa selfie
Laikam savādāk pret straumi peldi
Neraksti man WhatsApp'ā ko tu tagad dari
Noliec nost telefonu, sāc runāt ar mani
Es domāju tā, visam jābūt ar mēru
Izej ārā, sāc dzīvi vērot*

Spied Patīk!

25.2. Izmantojot dziesmas tekstu ierosmei, veido skalā atzīmes 0-10, kas, tavuprāt, ir pieņemama rīcība sociālajos tīklos un kas nav! 0 – pilnībā pieņemama, 10 – nepieņemama rīcība. Salīdzini skalu ar pārējiem!

PILNĪBĀ PIEŅEMAMA

0

1

2

3

4

5

6

7

NEPIEŅEMAMA

8

9

10

Spied Patīk!

26. UZDEVUMS

26.1. Lasi izteikumus un iztēlojies, kas tos ir teicis! Ļauj vaļu fantāzijai un internetā (sociālajos tīklos, google.com, foto bankās, piemēram <http://www.dreamstime.com/free-photos>) atrodi cilvēku fotogrāfijas, kas, tavuprāt, varētu būt to teikuši!

„Es katru dienu uzrakstu vismaz 50 ziņas, un tas nav tā, ka apsēžos un stundu rakstu. Es rakstu visu laiku, ēdot, mācoties, ejot. Man tas netraucē, ir sajūta, ka esmu ar draugiem kopā visu laiku, par visu uzreiz runājam, nav jāgaida, kad tiksīmies.”

„Man liekas, ja jau ir tādas iespējas mūsdienās, tad tās jāizmanto. Es fotografēju visu, kas man apkārt liekas interesants, un lieku to Instagram un Facebook. Jā, man ir svarīgi, lai citi atzīmētu ar *Patīk*, es gaidu un reizēm pat skaitu tos *Patīk*.”

„Es ļoti pārdomāju, ko rakstu vai ievietoju sociālajos tīklos. Man liekas nevajadzīga lielākā daļa manu draugu ierakstu – kur viņi iet, ko ēd. Kādēļ man tas ir jāzina? Apnīk lasīt, un, ja tiešām ir kas svarīgs, ko pateikt, neviens jau vairs kārtīgi nelasa, tikai pārskrien ar acīm.”

„Man patīk rakstīt ziņas, jo tā ir vieglāk pateikt to, ko es domāju patiesībā. Pateikt cilvēkam savas domas acīs ir daudz grūtāk.”

„Es nerakstu ziņas telefonā. Man patīk rakstīt dzeju. Līdzī man vienmēr ir zīmulis un papīrs. Labāko es ierakstu Facebook!”

26.2. Izveido prezentāciju ar atrastajām fotogrāfijām un, iejūtoties katras personas ādā, uzraksti vienu ziņu, ko konkrētā persona šodien varētu būt ierakstījusi savos sociālajos tīklos!

26.3. Pēdējo prezentācijas slaidu izveido par sevi un iekopē vienu savu šīs dienas ierakstu sociālajos tīklos!

Spied Patīk!

26.4. Parādiet citiem paveikto! Sadalieties grupās un izveidojiet jauniešu portretu tipus, analizējot viņu uzvedību sociālajos tīklos! Aprakstiet vismaz piecus jauniešu tipus, ko esat novērojuši!

Spied Patīk!

27. UZDEVUMS

Izvērtē prasīto un aizpildi tabulu!

APGALVOJUMS	JĀ	NĒ	PAMATOJUMS
SOCIĀLIE MEDIJI ATVIEGLO CILVĒKU SAVSTARPĒJO KOMUNIKĀCIJU			
SOCIĀLIE MEDIJI RADA IESPĒJU APSMIET, AIZVAINOT CITUS ANONĪMI			
ĀTRAŠANĀS SOCIĀLAJOS MEDIJOS IR NELIETDERĪGA LAIKA PAVADĪŠANA			
SOCIĀLIE MEDIJI ĻAUJ SEVI PARĀDĪT PLAŠĀKAM CILVĒKU LOKAM, TAS VAR RADĪT JAUNAS IESPĒJAS NĀKOTNĒ			
SOCIĀLIE MEDIJI UN INTERNETS PADARA MŪS PĀRĀK PUBLISKUS – VISU PAR VISIEM VAR UZZINĀT			
SOCIĀLIE MEDIJI IR VARA, JO TAJOS IR LIELA CILVĒKU MASA, AR KURIEM VAR MANIPULĒT			

Spied Patīk!

28. UZDEVUMS

28.1 Padomā vienu minūti un izlem – ja tev būtu burvju nūjiņa, vai tu pagrieztu laiku atpakaļ un nepieļautu, ka tiktu radīti sociālie mediji, – **SARKANS**, vai pieļautu sociālo mediju rašanos – **ZALŠ!** Izkrāso burvju nūjiņu sarkanu vai zaļu!

28.2. Pacel virs galvas burvju nūjiņu un savu viedokli pamato!

Atšifrē šo ziņu!

Čau! KIKD?
Btw redzēju Lindu.

LOL

KPC VSP SILENCE
un es viens pie PC?
Nu gr8

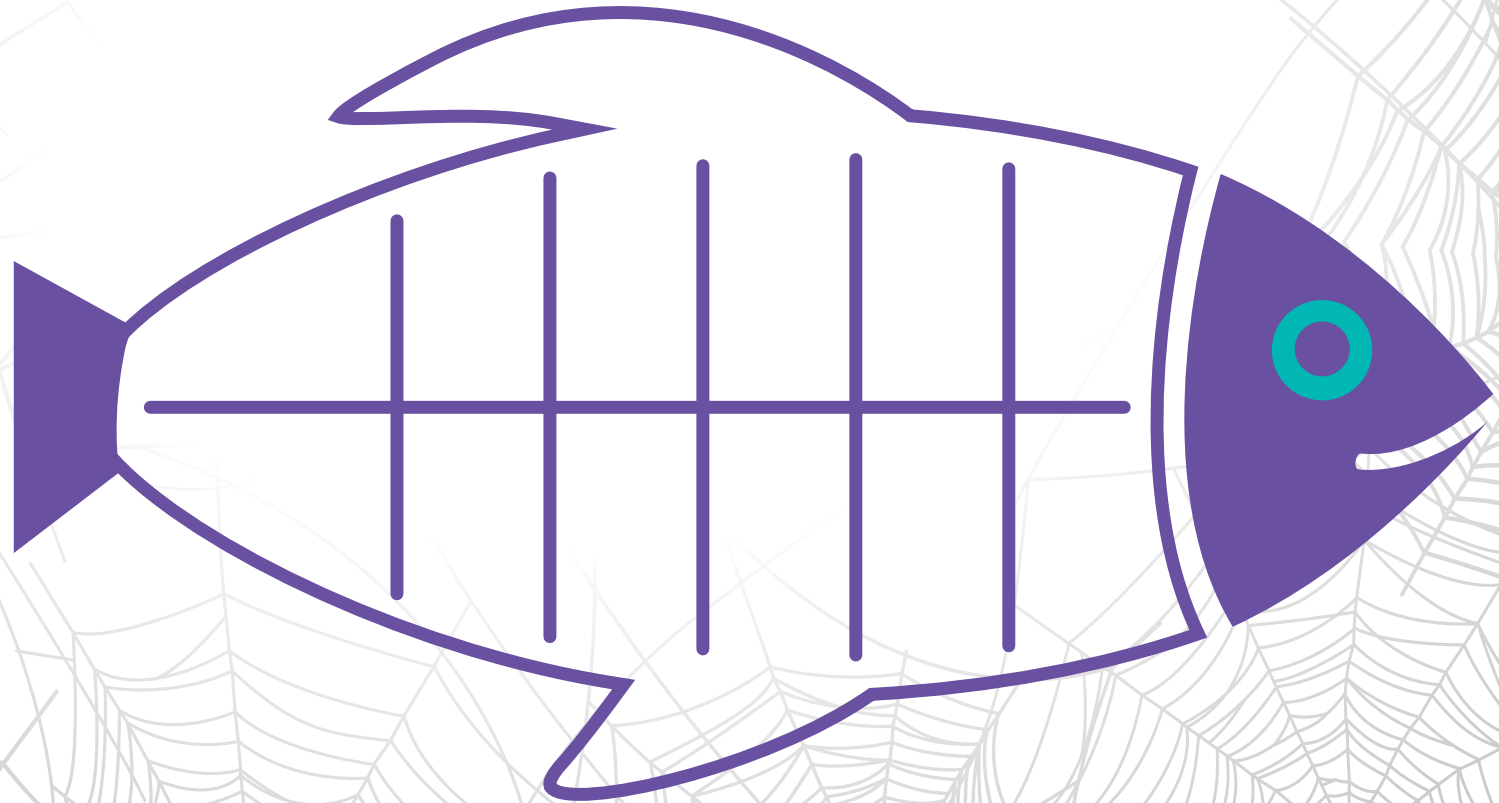
29. UZDEVUMS

Spēlēsim spēli: atrodi paša rakstītu vai saņemtu ziņu, kurā izmantoti dažādi simboli, emocijzīmes!

Uzraksti to uz papīra lapas un ieliec kastē! Sadalieties pāros un izvelciet divu citu klasesbiedru rakstītās zīmītes!

Atšifrējiet tās un izsakiet savus komentārus par jauniešu valodu sociālajos medijos, katrā zivs asakā ierakstot vienu komentāru!

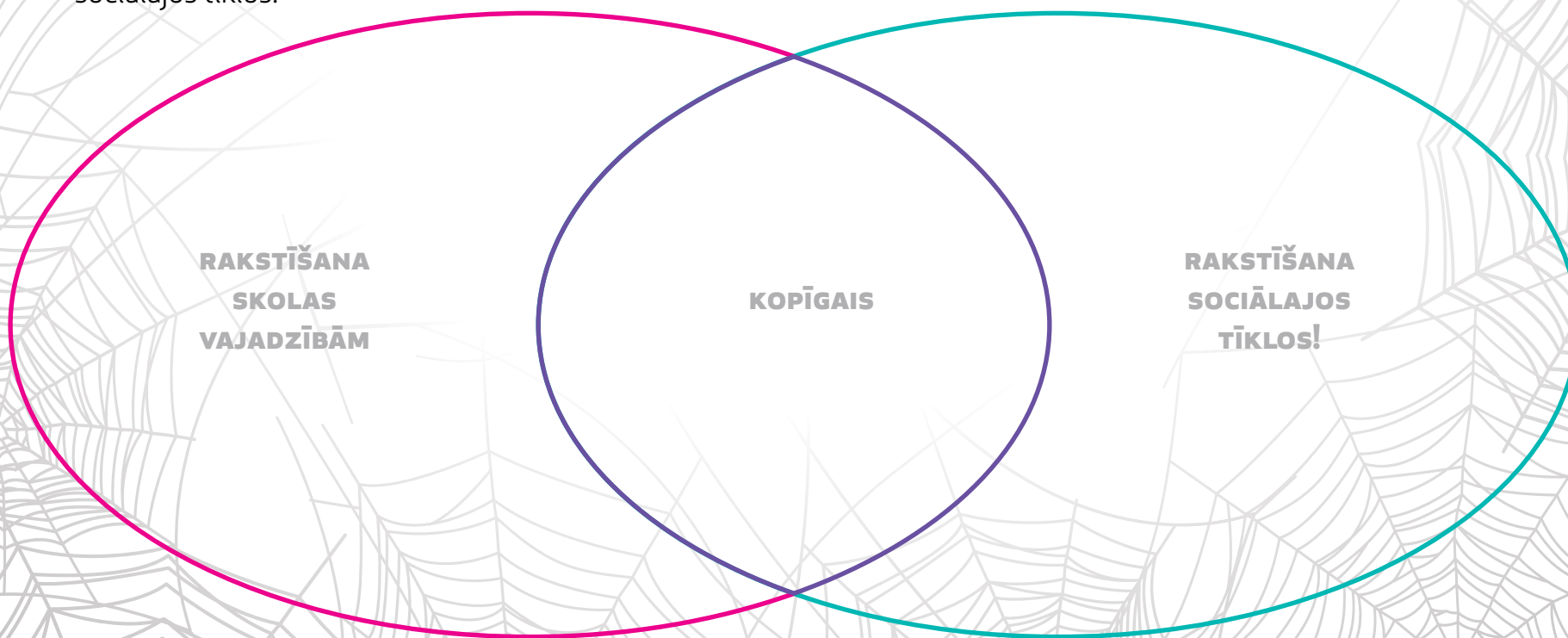
30. UZDEVUMS

30.1. Balsojiet par katru no apgalvojumiem klasē un saskaitiet iegūtās balsis!

Sarunāties/sarakstīties sociālajos medijos nav tas pats, kas sarunāties dzīvē.

Rakstīšana ir un paliek rakstīšana, nav svarīgi, kur un ar ko rakstu – stundā vai sociālajos tīklos, ar roku vai datoru.

30.2. Izveidojiet diagrammu, kas kopīgs un kas atšķirīgs rakstīšanai skolas vajadzībām un rakstīšanai sociālajos tīklos!

31. UZDEVUMS

31.1. Lasi tekstu un katras rindkopas beigās:

- liec **!**, ja šai domai piekrīti;
- liec **?**, ja nepiekrīti šai domai!

Bērni nelasa pavisam vienkārša iemesla dēļ – tehnoloģijas ņem virsroku. Viegļāk ir noskatīties filmu televīzijā vai internetā. Līdz ar to aug paaudze, kura neprot precīzi formulēt savu domu, kura neprot radoši domāt, nemaz nerunājot par vārdu krājumu – tas ir ļoti trūcīgs.

To pierāda arī centralizēto eksāmenu rezultāti – tieši domrakstā ir vissliktākie rezultāti. Pēc savas pieredzes varu teikt, ka tie skolēni, kuri lasa, vienmēr uzrāda labus rezultātus domrakstu rakstīšanā. Nereti skolēni brīnās – kāpēc man ir tik slikts vērtējums domrakstā –, ir sašutuši par to, kā var vērtēt manas domas, bet tās ir jāprot formulēt, ietērpt vārdos, izmantojot valodas bagātību.

Tikai lasot veidojas vārdu krājums, tāpat to, cik tas ir plašs, pārvaldām mēs paši.

<http://nra.lv/maja/120844-kapec-berni-un-jauniesi-tik-maz-lasa.htm>, 07.06.2016.

31.2. Veiciet eksperimentu!

Analizējiet pēdējās desmit dienās saņemtās ziņas (īsziņas vai sociālajos tīklos rakstītās) un izveidojiet piecu populārāko frāžu un divdesmit populārāko vārdu sarakstu! Pārrunājiet klasē tekstā izskanējušās domas!

5 populārākās frāzes:

20 populārākie vārdi:

32. UZDEVUMS

Izvēlies kādu no šiem aforismiem un nosūti to sociālajos tīklos vai sms veidā trīs cilvēkiem!
Sagaidi reakciju un turpini sarunu vienas dienas garumā!
Pasaki paldies cilvēkiem, kuri piedalījās! Kādi ir tavi vērojumi un secinājumi?

**IR NU GAN TIE MŪSDIENU JAUNIEŠI DĪVAINI. PAGĀTNI JŪS NEIEREDZAT, TAGADNI NICINĀT,
BET NĀKOTNE JUMS IR VIENALDŽĪGA. DIEZ VAI TAS NOVEDĪS PIE LABA GALA.**

(Ē. M. REMARKS)

DRAUGA ACS RETI KĻŪDĀS. (VOLTĒRS)

MELI NOGALINA DRAUDZĪBU.

AR KUPRAINAJIEM JĀRUNĀ KUPRAINISKI. (NĪČE)

ZINĀŠANAS ĒST NEPRASA.

33. UZDEVUMS

Apskatiet Edija (15 gadi) veiktos ierakstus [Twitter](#) un [Facebook](#).

Sadaliet lomas – Edija mamma, Edija klasesbiedrs, Edija draudzene, Edija draudzenes mamma, jauniešu apmaiņas projekta vadītājs (Edijs pieteicies mācību braucienam uz Angliju), uzņēmuma vadītājs, kurā Edijs pieteicies darbam vasaras sezonā! Varat pievienot vēl citas lomas. Uzrakstiet vēstuli Edijam, pamatojot, kādu iespaidu jums pēc šiem tekstiem Edijs atstāj!

„Visi ir idioti. F...”

„Darbs smird.”

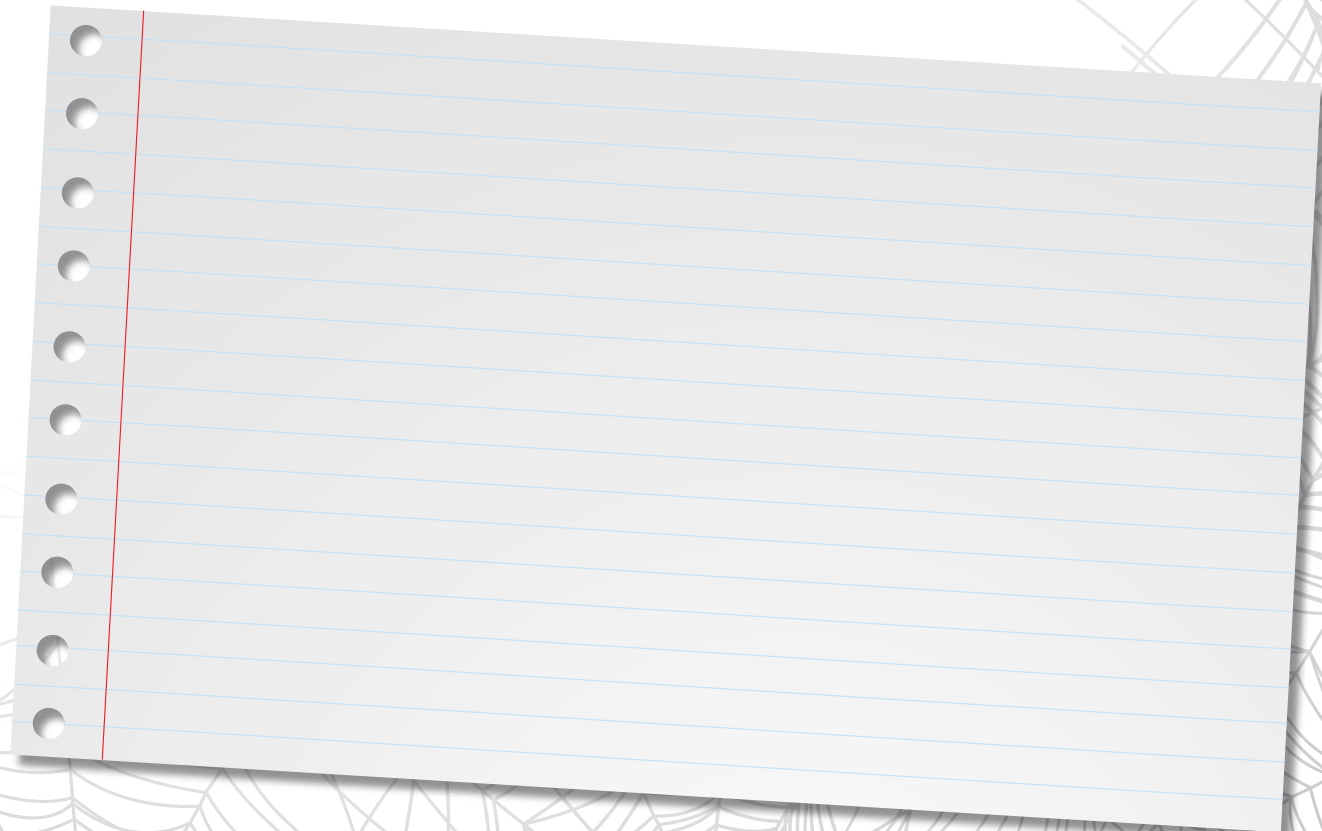
„Nu kas par stulbumu, kāpēc man jāmacās anglene???”

„Kpc meitenes ir tik stulbas?”

„MANI VISS BESĪ!”

„Skola nav COOL.”

„Kur nepilngadīgie var nopirkt alkoholu?”

34. UZDEVUMS

Lasi tekstu un uzraksti komentāru, pamatojot savu viedokli!

Nesen veikts Prinstonas un Kalifornijas universitāšu (ASV) pētījums liecina, ka tie studenti, kuri veic pierakstus ar roku, lekciju materiālu iemācās daudz kvalitatīvāk, nekā tie viņu skolas biedri, kuri to dara datorā. Izrādās, ka mūsu smadzenes veic divus atšķirīgus darbus, kad rakstām ar roku vai rakstām datorā. Tiem, kas raksta datorā, smadzenes nelīdzdarbojas. Savukārt tie studenti, kuri pierakstīja ar roku, līdzdarbināja arī savas smadzenes – informāciju apkopoja, atlasīja, sintezēja. Un pēc tam labāk atcerējās. Tu teiksi – nekā, ja tev būs pierakstīts lielāks apjoms informācijas (ko var izdarīt datorā), pēc tam tas tev vairāk palīdzēs mācīties. Nepareizi! Tas pats pētījums pierādīja, ka tie, kuri izmantoja ar savu roku rakstītus pierakstus, eksāmenus nokārtoja labāk. Rakstīšana ar roku dod atmiņai iespēju atsaukt kontekstu, emocijas un secinājumus, ko tavas smadzenes ir izdarījušas pierakstu laikā.

35. UZDEVUMS

35.1. Iepazīsties ar portālā publicēto materiālu!

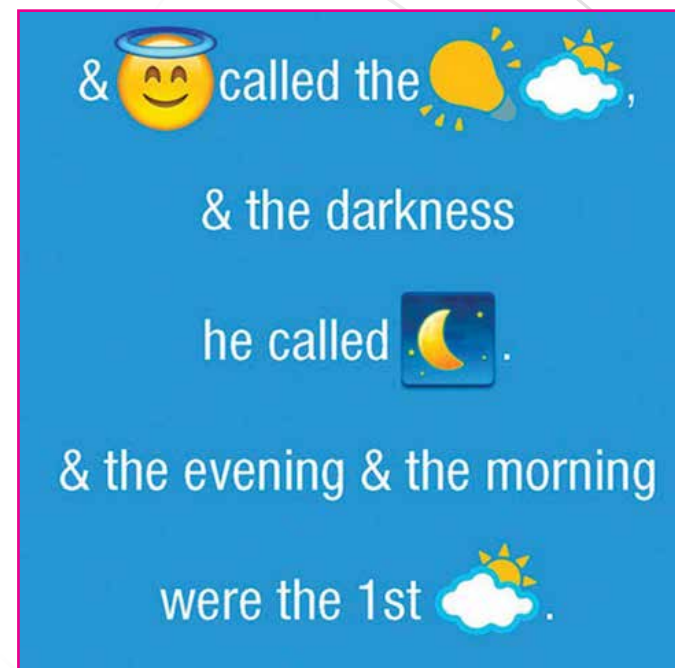
<http://www.dzeltenais.lv/interneta-klust-pieejama-bibele-emosji-versija>

Internetā kļūst pieejama Bībele emodži versijā

Publicēts: Otrdiena, 31. maijs 2016 20:40 // 401 skatījumi

"Internetā ir kļuvusi pieejama Bībele angļu valodā, kas pārveidota, izmantojot emodžus (emocijzīmes) un plaši lietotus interneta saīsinājumus un slengu," ziņo britu laikraksts "The Guardian".

35.2. Vai tu atbalsti šādu ideju? Savu atbildi pamato!

35.3. Klasē izveidojiet divas grupas – vienu, kura atbalsta šo ideju, otru, kura ir pret to! Izveidojiet pārliecinošus argumentus, kas apliecina jūsu viedokļa pareizību! Kad esat sagatavojušies, piedalieties argumentu kaujā!

Es zinu, bet vai tas ir jāzina citiem?

36. UZDEVUMS

36.1. Piecu minūšu laikā atrodi un izraksti desmit ziņu virsrakstus no dažādiem portāliem!
Katrai ziņai jāsākas ar kādu no šiem burtiem.

1. **A** _____
2. **S** _____
3. **B** _____
4. **C** _____
5. **D** _____
6. **M** _____
7. **K** _____
8. **L** _____
9. **Z** _____
10. **E** _____

Es zinu, bet vai tas ir jāzina citiem?

36.2. Grupē izrakstītos ziņu virsrakstus!

ES DALĪTOS AR ŠO ZIŅU AR CITIEM, JO...	ES NEDALĪTOS AR ŠO ZIŅU AR CITIEM, JO...

36.3. Vai, tavuprāt, cilvēki pirms dalās ar ziņām, vienmēr tās paši izlasa? Mini piemērus!

36.4. Atrodi sociālajos tīklos trīs piemērus, kuros cilvēki dalās ar informāciju! Izvērtē tos!

36.5. Uzraksti savus kritērijus, kad ar ziņu vajadzētu un kad nevajadzētu dalīties!

1. _____

2. _____

3. _____

Es zinu, bet vai tas ir jāzina citiem?

37. UZDEVUMS

37.1. Apskati Ilzes sociālā tīkla profila analīzi!

JURIS
Ilzes brālēns,
viņu interesē
tikai ballītes

IVETA
draudzene,
interesējas par modi

ANNA
Ilzes draudzene,
basketboliste

PAULS
spēlē mūzikas grupā

ANSIS
spēlē datorspēles

37.2. Ko, tavuprāt, minētie cilvēki visbiežāk raksta sociālajos tīklos? Kāpēc Ilze draudzējas ar šiem cilvēkiem? Kā mēs izvēlamies, ar ko draudzēties un ar ko nedraudzēties sociālajos tīklos? Pastāstiet savu pieredzi!

Es zinu, bet vai tas ir jāzina citiem?

37.3. Uzzīmē savu profilu! Raksturo 5-7 cilvēkus tajā un uzraksti, kādu informāciju no šiem cilvēkiem parasti saņem!
Atzīmē to, kas tevi no tās tiešām interesē!

.....
.....

.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....

Es zinu, bet vai tas ir jāzina citiem?

38. UZDEVUMS

Veic eksperimentu! Izdomā vienu sensacionālu ziņu, formulē to un ieraksti kādā no saviem sociālajiem tīkliem! Vēro notikumu attīstību un pēc divām dienām izveido par to pārskatu ar saviem secinājumiem!

Savos secinājumos iekļauj atbildes uz šādiem jautājumiem!

1. Vai cilvēki, tavuprāt, izlasīja visu ziņu vai tikai ziņas virsrakstu? Kas par to liecina?
2. Vai cilvēki dalījās ar tavu ziņu, atzīmēja to ar *PATĪK*? Raksturo šos cilvēkus!
3. Vai kāds uzdeva tev papildu jautājumus, vēlējās precizēt informāciju, ko sniedzi?
4. Vai cilvēki akli noticēja tavai ziņai? Vai tava ziņa neradīja nekādus pārpratumus?
5. Vai šis eksperiments ir attiecināms uz mūsu ikdienu? Savas domas pamato!

39. UZDEVUMS

39.1. Lasi latviešu tautas pasaku „Vilks aitās”! Kā šo pasaku var saistīt ar mūsdienām un uzvedību sociālajos tīklos?

Reiz gans mežmalā ganīja aitas. Aiz gara laika tas jokodamies sāka saukt:

- Vilks aitās, vilks aitās!

Ļaudis to padzirdēja. Viņi saskrēja ar rungām un dakšām. Vilka nav. Gans viņus izjokoja. Ļaudis dusmīgi gāja uz mājām.

Otrā dienā gans atkārtu savu joku un sauc:

- Vilks aitās!

Saskrien ļaudis. Vilka nav. Nu ļaudis saskaitušies ne pa jokam.

Trešajā dienā vilks tiešām iznāk no meža. Gans nu sauc:

- Vilks aitās! Vilks aitās!

Taču ļaudis viņam vairs netic. Viņi domā, ka gans mānās. Vilks sakož daudz aitu, un gans par šādu ganīšanu dabū pērienu.

Es zinu, bet vai tas ir jāzina citiem?

39.2. Iedomājies līdzīgu situāciju mūsdienās un attēlo to komiksā!
